

ΑΠΟΛΥΤΩΣΙΣ

«Ἰησοῦς Χριστὸς ἐγενήθη ἡμῖν σοφία ἀπὸ Θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγιασμὸς καὶ ἀπολύτρωσις» (Α΄ Κο 1,30)

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ὈΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Ε΄
ΕΤΟΣ ΟΑ΄
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2016
Αρ. Φύλ. 851

ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ

Μηνιαίο Όργανο
Όμωνύμου Όρθοδόξου Αδελφότητας
ΚΩΔΙΚΟΣ: 2534
Τεύχ. 851, ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2016

Ίδιοκτησία - Έκδοση
Ο.Χ.Α. «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ»
Πέλοπος 7, 546 33 Θεσ/νίκη
Τηλ. - fax: 2310 270630, 274518
www.apolytrosis.gr
e-mail: apolytrosis@otenet.gr

Έκδότης - Δ/ντής Συντάξεως:
Σάββας Ν. Ξανθόπουλος
Πέλοπος 9, 546 33 Θεσ/νίκη

Δημιουργικό, προεκτύπωση,
καλλιτεχνική επίμελεια:
«Χριστιανική Έλπις»
Όρθόδοξη Αδελφότητα,
Φίλυρο Θεσ/νίκης
Τηλ.: 2310 677421

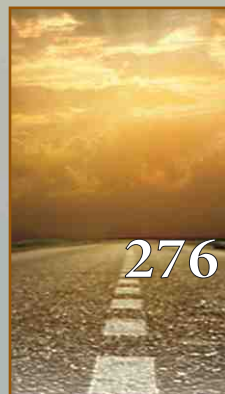
Έκτύπωση-Βιβλιοδεσία:
«Μέλισσα», Ασπροβάλτα
Τηλ.: 23970 23313

Έτήσια συνδρομή:
Έσωτερικού: 10€ Έξωτερικού: 35€
Κύπρου: 25€ ΗΠΑ: 45\$
Καναδά: 50\$ Αυστραλίας: 55\$

Άρ. λογ. ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ:
6074010115324
Ο.Χ.Α. «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ»
Γιά τούς συνδρομητές
του έξωτερικού
IBAN: GR 94 0171 0740 0060
7401 0115 324

Περιεχόμενα

Ανανέωση	267
Έλεούμε;	268
Μην αφήνεις τή θλίψη νά σέ καταβάλει.....	271
Όλاناφτη λαμπάδα	272
Έπιστολή Ίακώβου: 11η Διδαχή (Β΄).....	274
Ός ξένος.....	276
Άρχων Γαβριήλ (ποίημα).....	277
Διπλό θαύμα.....	278
Άπό τόν άμβωνα τής Κυριακής.....	280
Στή μάχη τής Άράχωβας... ..	282
Δώρα, άπ' τά πιό άκριβά	284
Τά παιδιά στό οικογενειακό δένδρο.....	285
Φυτοζωούμε ή ζούμε;	286
ΙΓ' Έκπαιδευτικό Συνέδριο	287
Έκδηλώσεις τής Αδελφότητας.....	288
Πρόγραμμα όμιλιών	289
Άπελευθέρωση (διήγημα).....	290
Τί φταίει ή προσευχή;	292
Συζητώντας τά γεγονότα.....	294

Ανανέωση

Στήν εποχή μας τή γεμάτη βιάση, δράση καί ανταγωνισμό μοιάζει ἴσως ἀταίριαστο τόλμημα ὁ λόγος γιά τόν «πατέρα τοῦ ἡσυχασμοῦ», τόν ἅγιο Γρηγόριο Παλαμᾶ (1296 - 1359). Θά ἐπιχειρήσουμε ὥστόσο τό τόλμημα ὄχι μόνο διότι τόν μήνα αὐτόν (14/11) συμπίπτει μία ἀπό τίς δύο γιορτές μέ τίς ὁποῖες τιμᾷ ἡ Ἐκκλησία μας τόν ἅγιο Γρηγόριο Παλαμᾶ ἀρχιεπίσκοπο Θεσσαλονίκης -ἡ ἄλλη γιορτή του εἶναι τή δεύτερη Κυριακή τῶν Νηστειῶν- ἀλλά καί διότι θεωροῦμε ὅτι τό μήνυμά του εἶναι ἀπόλυτα ἀναγκαῖο γιά μᾶς τούς σημερινούς χριστιανούς: ἡ ἀνανέωση τῆς πνευματικῆς μας ζωῆς, ὥστε νά μή βουλιάζουμε στό τέλμα τῆς τυπικότητος. Σ' αὐτό οὐσιαστικά ἀπέβλεπε ἡ ἡσυχαστική κίνηση.

Βέβαια ὁ ἅγιος Γρηγόριος Παλαμᾶς δέν ὑπῆρξε μόνον ἓνας αὐστηρός ἀσκητής, ἓνας ἀπομονωμένος μοναχός. Διατήρησε ἐπίσης ἄμεση σχέση μέ τήν κοινωνία τῆς ἐποχῆς του καί ὥς ἓνα βαθμό τήν ἐπηρέασε θετικά. Μέ τήν ἄρτια θεολογική του κατάρτιση καί τόν φωτισμό τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἀπέκρουσε τίς αἰρετικές πλάνες καί ἰδιαίτερα τίς κακοδοξίες τῶν λατινοφρόνων. Ἡ θεμελιώδης διδασκαλία του γιά τή διάκριση τῆς οὐσίας καί τῶν ἐνεργειῶν τοῦ Θεοῦ καθώς καί τό ἄκτιστο φῶς ἀποτελοῦν σημεῖο ἀναφορᾶς γιά τήν ὀρθόδοξη θεολογία. Μέ τό πλούσιο θεολογικό καί συγγραφικό του ἔργο ἀλλά καί τά ἀναρίθμητα θαύματά του ὁ Γρηγόριος Παλαμᾶς ἀναδείχθηκε ἅγιος καί ἓνας ἀπό τούς μεγαλύτερους πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας.

Στή διάρκεια τῆς πολυκύμαντης ζωῆς του χρειάστηκε πολλές φορές νά ἀφήσει τό ἡσυχαστήριό του, ὅπου ἀφοσιωνόταν στήν προσευχή, τή μελέτη καί τή συγγραφή. Ποτέ ὅμως δέν ἔχασε τήν ἐσωτερική ἐπικοινωνία του μέ τόν Θεό. Ἡ προσευχή «Κύριε, φώτισόν μου τό σκότος» ἀναπεμπόταν ἀδιάλειπτα ἀπό τή θεοφιλή ψυχή του. Στίς ἀλλεπάλληλες ἀναμετρήσεις του μέ τούς αἰρετικούς, στήν ποιμαντορία τῆς συμβασιλεύουσας, στίς φυλακίσεις, στίς ποικίλες περιπέτειες καί ταλαιπωρίες πού ἀντιμετώπισε -ἀκόμη καί αἰχμάλωτος τῶν κουρσάρων καί τῶν Τούρκων διατέλεσε-, κατόρθωσε νά ἔχει ἀκατάπαυστη ἐπικοινωνία μέ τόν Θεό.

Μέ αὐτό τό μεγάλο δῶρο ἡ θεία χάρις βράβευσε τήν ἄσκηση, τόν ἀγῶνα καί τήν προσπάθεια τοῦ Ἁγίου ὑποδεικνύοντας καί σέ μᾶς τή ζωντανή προσευχή: Χωρίς νά καταργοῦμε τίς τακτές Ἀκολουθίες τῆς Ἐκκλησίας, νά καλλιεργοῦμε τή συνεχή ἐπικοινωνία μέ τόν Κύριο, πού εἶναι πανταχοῦ παρών, σέ ὅλους δίνει τή χάρι του καί μπορούμε νά τόν ἐπικαλούμαστε κάθε στιγμή. Ἔτσι ἀποφεύγεται ἡ ἐξοικείωση μέ τά θεϊκά πράγματα ἀλλά καί ἡ σύγχυση στήν καθημερινότητά μας, καθώς τό καθετί ἁγιάζεται μέσα στή ζωντανή παρουσία τοῦ Θεοῦ.

ΕΛΕΟΥΜΕ;

Τίποτε
δέν ένισχύει
τόσο τήν προσευχή
καί δέν τήν άνεβάζει
άμέσως
στόν θρόνο του Θεού
όσο ή έλεημοσύνη.

Νοέμβριος. Χειμωνιάζει σιγά-σιγά. Καί καθώς όλοι προετοιμαζόμαστε γιά νά άντιμετωπίσουμε τίς δυσκολίες του κρύου καί τής κακοκαιρίας, άς άναλογισθούμε: Πόσοι άπό μās σκέφτονται τούς άδύναμους άδελφούς μας; Πόσοι λογαριάζουμε στά έξοδα του χειμώνα καί τούς συνανθρώπους μας πού δέν έχουν χρήματα, πού θά στερηθούν άκόμη καί τά άναγκαϊα, όπως φαγητό, θερμανση καί ρουχισμός; Στήν χώρα μας φιλοξενοούνται χιλιάδες πρόσφυγες μέ σοβαρά προβλήματα έπιβίωσης· ποιός τούς σκέφτεται αύτούς; Κάποιοι βέβαια άπό μās θά πούν ότι οί καιροί είναι δύσκολοι. Ότι ή οικονομική κρίση πού σοβεί έδω καί χρόνια, γίνεται μέρα μέ τήν μέρα όλοένα καί άσφυκτικώτερη, καί δέν έπιτρέπει φιλανθρωπίες. Καί σ' ένα μέρος τής λογικής τους θά έχουν δίκιο. Έκεί όδήγησαν τά πράγματα ή πλεονεξία καί τό κυνήγι του άλόγιστου πλούτου πού μάστιζαν τίς προηγούμενες δεκαετίες τόν Έλληνα καί ιδίως τούς έχοντες καί κυβερνώντες. Όστόσο, δόξα τω Θεώ!, οί περισσότεροι έτσι ή άλλιώς, άλλοι μέ δυσκολία καί άλλοι μέ σχετική άνεση, βολευόμαστε. Δέν πρέπει λοιπόν νά σκεφτούμε καί νά βοηθήσουμε, όπως μπορούμε, καί τούς άνήμπορους συνανθρώπους μας;

Είπα προηγουμένως γιά τήν μάστιγα τής πλεονεξίας. Πρόκειται γιά φοβερή άρρώστια. Ό πλεονέκτης ενδιαφέρεται μόνο γιά τόν έαυτό του. Στόν βωμό του χρήματος καί του κέρδους μπορεί νά θυσιάσει τά πάντα, άκόμη καί τά πιό άγαπητά του πρόσωπα. Δέν τήν χαρακτήρισε τυχαία ό άπόστολος Παύλος είδωλολατρία (Κλ 3,5). Είναι θρη-

σκεία. Μιά θρησκεία σατανική, ή ό-
ποία έχει όπαδούς σ' όλους τούς αϊ-
ώνες καί άπ' όλα τά κοινωνικά στρώ-
ματα. Ακόμη χειρότερα, έχει όπα-
δούς, άνεπίγνωστα, καί εύσεβείς. Πό-
σο συμπαθής μάς είναι ή φυσιογνω-
μία εκείνου του άγνου νέου, πού πλη-
σίασε τόν Κύριο καί τόν ρώτησε ειλι-
κρινά: «Τί νά κάνω γιά νά κερδίσω
τήν αιώνια ζωή;»! 'Ο πάνσοφος καί
παντογνώστης Κύριος, όπως έπιση-
μαίνει ό ευαγγελιστής Μάρκος, τόν εί-
δε καί τόν «ήγάπησε», τόν συμπάθησε
βαθιά. Διείδε όμως ταυτόχρονα καί
τήν άρρώστια από τήν όποία έπασχε:
ήταν προσκολλημένος στά πλούτη
του. Λάτρευε χωρίς νά τό συνειδητο-
ποιεί μαζί μέ τόν Θεό καί τόν ψευτο-
θεό πλούτο. Γι' αυτό καί ή εύσέβειά
του ήταν αναιμική, άψυχη, στήν πρα-
γματικότητα άνύπαρκτη. Γι' αυτό καί
όταν ό Κύριος του πρότεινε τό σωτή-
ριο γι' αυτόν φάρμακο νά πουλήσει
τά πάντα, νά μοιράσει τά χρήματα
στους φτωχούς καί ύστερα νά γίνει
μαθητής του, λυπήθηκε κι έφυγε σκυ-
θρωπός (βλ. Μρ 10,17-22). 'Ο ψευτο-
θεός του τόν κρατούσε γερά στά νύ-
χια του. Γιά τέτοιες περιπτώσεις ό Κύ-
ριος τό ξεκαθάρισε μία γιά πάντα:
«Ού δύνασθε Θεώ δουλεύειν καί μα-
μωνά» (Μθ 6, 24). Αυτός πού έχει θεό
καί άφεντικό του τό χρήμα δέν μπορεί
νά είναι καί του Θεού, δέν άνήκει
στους δικούς Του.

'Ο πλούτος, λέει ό άγιος 'Ιωάννης
Χρυσόστομος, ό άγιος τής έλεημοσύ-
νης, είναι ώς πρός τήν φύση του ού-
δέτερος. Ούτε ώφελεί ούτε βλάπτει.

Αυτό πού ώφελεί ή βλάπτει είναι ό
τρόπος πού τόν χειρίζομαστε. 'Ο Θεός
χαρίζει στον άνθρωπο τά αγαθά, καί
σέ όρισμένους υπερεκπερισσού, όχι
γιά νά τά χαίρεται μόνος του, αλλά
καί γιά νά συντρέχει όσους έχουν ά-
νάγκη. Χρειάζομαι φαγητό, ναί. Σπίτι
καί ρούχα, ναί. Καί ό,τι άλλο είναι τής
ανάγκης. Τά υπόλοιπα όμως είναι
του φτωχού, του δυστυχή άδελφού.
'Ετσι δικαιώνεται καί σώζεται ό
πλούσιος. 'Ο 'Ιώβ, συνεχίζει ό άγιος,
ήταν πλούσιος. Είχε αγαθά πολλά.
Αυτό όμως δέν τόν έμπόδιζε νά είναι
άνθρωπος του Θεού. Πώς; 'Οπως εί-
παμε: μέ τήν έλεημοσύνη. «Κανένas
ξένος», λέει ό ίδιος, «δέν κοιμόταν έ-
ξω. Τό σπίτι μου ήταν άνοιχτό σέ κά-
θε έπισκέπτη» ('Ιβ 31,32). Βοηθούσε μέ
τά αγαθά του όλους όσοι ήταν άνήμ-
ποροι. «'Ημουν», λέει πάλι, «τό μάτι
τών τυφλών, τό πόδι των χωλών, ό
πατέρας καί ύποστηρικτής των άδυ-
νάτων. Κανείς φτωχός πού μου ζή-
τησε, δέν βγήκε από τήν πόρτα μου
μέ τά χέρια άδειανά» ('Ιβ 29,15-16'
31,16). Κι άν ό 'Ιώβ άντεξε στους πει-
ρασμούς του Σατανά καί δέν έπεσε,
ήταν καί γι' αυτό: έπειδή τήν προσ-
ευχή του στον Θεό συντρόφευαν οι
πλούσιες έλεημοσύνες του. Διότι, ό-
πως λέει πάλι ό ιερός Χρυσόστομος,
τίποτε δέν ενισχύει τόσο τήν προσ-
ευχή καί δέν τήν άνεβάζει άμέσως
στον θρόνο του Θεού όσο ή έλεημο-
σύνη. 'Η έλεημοσύνη είναι γιά τόν ι-
διο άνώτερη από κάθε άλλη άρετή,
διότι μάς κάνει νά μοιάζουμε μ' αυτόν
τόν παντελεήμονα καί πανοικτίρμονα

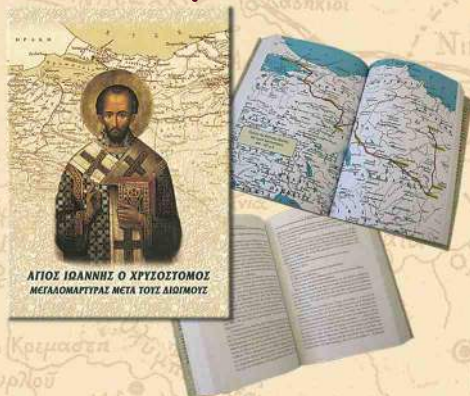
Κύριο (πρβλ. Λκ 6,36).

Νά προσέξουμε ωστόσο κάτι βασικό καί ουσιώδες. Όλα αυτά ισχύουν υπό έναν όρο: ότι ή ἐλεημοσύνη θά γίνεται ὄχι ἀπό ὑπολογισμό, οἶκτο ἢ, ἀκόμη χειρότερα, ἀπό ἐπιδειξιομανία, ἀλλά ἀπό ἀγάπη καί μόνο. Αὐτό σημαίνει ὁ λόγος τοῦ Παύλου ὅτι «ἰλαρόν γάρ δότην ἀγαπᾷ ὁ Θεός» (Β' Κο 9,7) καί ὅτι αὐτός πού ἐλεεῖ πρέπει νά τό κάνει «ἐν ἰλαρότητι» (Ρω 12,8). Διότι, ὅπως πάλι λέει ὁ ἀπόστολος, «Καί ἄν ὅλα τά ὑπάρχοντά μου τά κάνω μπουκιές καί τά μοιράσω στούς φτωχοῦς... δέν ἔχω ὅμως ἀγάπη, τίποτε δέν κερδίζω» (βλ. Α' Κο 13,3). Γιατί ὁ Κύριος μᾶς ἐλέησε καί σαρκώθηκε καί ἔγινε ἄνθρωπος γιά νά μᾶς πλουτίσει μέ τήν θεότητά του; Διότι μᾶς ἀγάπησε. Γιά κανέναν ἄλλο λόγο. Ἔτσι λοιπόν πρέπει νά κάνουμε κι ἐμεῖς. Διαφορετικά εἶναι καλύτερα νά μήν ἐλεοῦμε. «Θεός οὐ μυκτηρίζεται» (Γα 6,7). Ὁ ἅγιος Κοσμάς ὁ Αἰτωλός μέ τόν ἀπλό ἀλλά δυναμικό λόγο του τονίζει ἀφοπλιστικά αὐτή τήν ἀλήθεια: «Χίλιες χιλιάδες καλὰ νά κάμωμεν, ἀδελφοί μου, νηστεῖες, προσευχές, ἐλεημοσύνες, καί τό αἷμα μας νά χύσωμεν διά τήν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ, ἀνίσως καί δέν ἔχωμεν αὐτές τές δύο ἀγάπες (πρός τόν Θεό καί πρὸς τοὺς ἀδελφούς μας),... ὅλα ἐκεῖνα τά καλὰ, ὅπου ἐκάμαμεν, τοῦ Διαβόλου εἶναι καί εἰς τήν κόλασιν πηγαίνομεν».

Νά ἐλεεοῦμε λοιπόν, ἀδελφοί. Νά ἐλεοῦμε ἀφειδώλευτα καί ἀπό ἀγάπη.

Εὐάγγελος Ἀλ. Δάκας

Διαβάστε

**Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος
μεγαλομάρτυρας μετὰ τοὺς διωγμούς**
μιά οὐρανομήκης προσωπικότητα
μιά ἀνυποχώρητη πίστη
μιά ἀκατάβλητη μαχητικότητα
μιά θυελλώδης ζωή

Τό βιβλίο τοῦ Amédée Thierry μέ ἱστορική ἀξιοπιστία καί ἀφηγηματική γλαφυρότητα ἀποδίδει πιστά τόσο τό ἱστορικό πλαίσιο ὅσο καί τή μορφή τοῦ μεγαλομάρτυρα μετὰ τοὺς διωγμούς.

Ἀκοῦστε

ὁμιλίες τοῦ Σ. Ν. Σάκκου (CD)

Ὁ ἅγ. Χρυσόστομος περί ἐλεημοσύνης
Ὁ ἅγ. Χρυσόστομος ὡς παιδαγωγός
Ὁ ἅγ. Χρυσόστομος γιά τίς θλίψεις
Ἡ ταπείνωση κατά τόν ἅγ. Χρυσόστομο
Ὁ μεγαλομάρτυρας μετὰ τοὺς διωγμούς

**Ζητήστε τα
στό Βιβλιοπωλεῖο μας
ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ**

Γ. Μπακατσέλου 5, Θεσσαλονίκη
τηλ. 2310 274518

Μήν αφήνεις τή θλίψη νά σέ καταβάλει

Οἱ πειρασμοί παραχωροῦνται γιά νά φανερωθοῦν τά κρυμμένα πάθη, νά καταπολεμηθοῦν κι ἔτσι νά θεραπευθεῖ ἡ ψυχή. Εἶναι καί αὐτοί δειγµα τοῦ θείου ἐλέους. Γι' αὐτό ἀφησε μέ ἐμπιστοσύνη τόν ἑαυτό σου στά χέρια τοῦ Θεοῦ καί ζήτησε τή βοήθειά του, ὥστε νά σέ δυναµώσκει στόν ἀγώνα σου. Ἡ ἐλπίδα στόν Θεό δέν ὀδηγεῖ ποτέ στήν ἀπελπισία. Οἱ πειρασμοί φέρνουν ταπεινοφροσύνη. Ὁ Θεός ξέρει τήν ἀντοχή τοῦ καθενός µας καί παραχωρεῖ τοὺς πειρασμούς κατά τό μέτρο τῶν δυνάµεων µας. Νά φροντίζουμε ὁµως κι ἐμεῖς νά εἴμαστε ἄγρυπνοι καί προσεκτικοί, γιά νά µή βάλουμε μόνοι µας τόν ἑαυτό µας σέ πειρασµό.

Ἐμπιστευθεῖτε στόν Θεό τόν Ἀγαθό, τόν Ἰσχυρό, τόν Ζῶντα, καί Αὐτός θά σᾶς ὀδηγήσει στήν ἀνάπαυση. Μετά τίς δοκιµασίες ἀκολουθεῖ ἡ πνευματική χαρά. Ὁ Κύριος παρακολουθεῖ ὅσους ὑποµένουν τίς δοκιµασίες καί τίς θλίψεις γιά τή δική του ἀγάπη. Μή λιποψυχεῖτε λοι-

πόν καί µή δειλιάσετε!

Δέν θέλω νά θλίβεστε καί νά συγχύσετε γιά ὅσα συμβαίνουν ἀντίθετα στή θέλησή σας, ὅσο δίκαιη κι ἂν εἶναι αὐτή. Μία τέτοια θλίψη μαρτυρεῖ τήν ὑπαρξη ἐγωισµοῦ. Προσέχετε τόν ἐγωισµό, πού κρύβεται κάτω ἀπό τή μορφή τοῦ δικαιώµατος. Προσέχετε καί τήν ἄκαιρη λύπη, δημιουργεῖται ὅστερ' ἀπό ἕναν δίκαιο ἔλεγχο. Ἡ ὑπερβολική θλίψη γιά ὅλα αὐτά εἶναι τοῦ πειρασµοῦ. Μία εἶναι ἡ ἀληθινή θλίψη, αὐτή πού δημιουργεῖται, ὅταν γνωρίσουμε καλά τήν ἀῖθλια κατάσταση τῆς ψυχῆς µας. Ὅλες οἱ ἄλλες θλίψεις δέν ἔχουν καµιά σχέση μέ τή χάρη τοῦ Θεοῦ.

Φροντίζετε νά περιφρουρεῖτε στήν καρδιά σας τή χαρά τοῦ ἁγίου Πνεύµατος καί νά μήν ἐπιτρέπετε στόν πονηρό νά χύνει τό φαρµάκι του. Προσέχετε! Προσέχετε µήπως ὁ παράδεισος, πού ὑπάρχει μέσα σας, μετατραπῇ σέ κόλαση.

(Από τίς διδαχές τοῦ ἁγ. Νεκταρίου)

Οί άγιοι στή ζωή μας

Όλάνναφτη λαμπάδα

Άνασταίνει τήν έλπίδα μας, παρηγορεΐ βαθιά τήν καρδιά μας ό νεομάρτυρας Άναστάσιος από τήν Παραμυθία τής Ήπείρου. Νέος καί άνδρεϊός τόλμησε νά συμπαραταχθεΐ μέ τούς γενναίους όπαδούς του Χριστού σέ δύσκολες σκοτεινές μέρες, όπου οί αλλόθρησκοι άγαρηνοί δέν σέβονταν τίποτε. Φύλαξε τήν όρθόδοξη πίστη, μέ τή μαρτυρία καί τό μαρτύριό του. Άφοβα τήν κράτησε όλόφωτη λαμπάδα γιά νά φωτίζει τίς ψυχές όσων άναζητούν τήν αιώνια Άλήθεια στό τότε καί στό τώρα.

Άπλή, αλλά καί κοπιαστική ήταν ή άγροτική ζωή του. Μαζί μέ τήν άδελφή

του καλλιεργοΰσαν τή λιγοστή τους γή. Εΐχαν μάθει στά άγουρα έφηβικά τους χρόνια τή σπορά, τό όργωμα, τόν θερισμό. Σέ ώρα θερισμού βρήκαν οί άγαρηνοί τά δύο παιδιά καί θέλησαν νά άτιμάσουν τό άγνό κορίτσι. Ό Άναστάσιος έξυπνα καί γρήγορα τούς άπασχόλησε. Δέν δίστασε νά συμπλακεΐ μαζί τους, γιά νά δώσει τόν χρόνο στήν άδελφή του νά άπομακρυνθεΐ.

Γιά τήν τόλμη νά τούς έπιτεθεΐ τόν έσυραν στόν πασά. Ποιά δύναμη νά καταφέρει νά λυγίσει τόν εύλογημένο Άναστάσιο; Οί κολακεΐες καί οί ύποσχέσεις; Οί άπειλές καί οί τιμωρίες; Μέ παρηρσία όμολογεΐ: «Χριστιανός έγεν-

νήθην καί χριστιανός θά ἀποθάνω μέ τή βοήθεια τοῦ Χριστοῦ μου. Ὅσο γιά τά ἀγαθὰ πού μου ὑπόσχεσθε δέν μ' ἐνδιαφέρουν. Ἐχω πολλά ἀγαθὰ αἰώνια στούς οὐρανοῦς. Δέν συγκρίνονται!» Τόν συκοφαντοῦν ὅτι ἔταξε νά γίνει ἀγαρηνός. Ἀντιστέκεται μέ θάρρος: «Οὔτε εἶπα τέτοιο λόγο οὔτε κἄν σκέφθηκα κάτι τέτοιο οὔτε ἀρνοῦμαι τήν πίστη μου». Τόν δέρνουν ἀλύπητα. Τόν ρίχνουν στή φυλακή. Στούς βοριάδες ὁλάναφτη μένει ἡ λαμπάδα τῆς ἀναστημένης του ψυχῆς.

Ἀθέατος θαυμαστής σέ ὅλη τήν ὁμολογία του ὁ γιός τοῦ πασᾶ, ὁ Μουσάς. Στούς ἀγρούς εἶδε τόν νέο ἥρωικό. Τώρα τόν βλέπει τολμηρό, σταθερό. Τόν παρακολουθεῖ. Τόν ἐλευθερώνουν ἀπό τή φυλακή, μήπως καί τόν μεταπίσουν. Στά δελεάσματα τοῦ πασᾶ γιά μία πλούσια κληρονομιά ἀντιστέκεται μέ ἀποστροφή. Τήν ὑπόσχεση νά τοῦ δώσει σύζυγο τή θυγατέρα ἑνός φίλου του μωαμεθανοῦ, μέ ἵππους καί κοσμήματα, τή θεωρεῖ ματαιολογία. «Τά αἰώνια μέ τά φθαρτά συγκρίνονται; Τιμιώτερα εἶναι καί ἀτελεύτητα», ἀπολογεῖται μέ εὐτολμία. Καί πάλι ὁ Ἀναστάσιος στή φυλακή.

Ἡ ἔλξη τῆς ἀληθινῆς ὀρθόδοξης πίστεως στήν ψυχή τοῦ Μουσᾶ εἶναι τόσο ἰσχυρή, πού δέν ἐμποδίζεται νά διαβεῖ κρυφά τό κατώφλι τοῦ ταπεινοῦ, ὑγροῦ κελλιοῦ τῆς φυλακῆς. Πλούσιος αὐτός ἀποζητᾷ ἀπό τόν φτωχό Ἀναστάσιο τόν κρυμμένο Θησαυρό. «Τί εἶναι αὐτό πού δέν ἀνταλλάσσει αὐτός ὁ νέος μέ ὅλα τά ἀγαθὰ πού τοῦ προτείνουν;», σκέφτεται καλοπροαίρετα ὁ γιός τοῦ πασᾶ. «Καί βάσανα καί τιμωρίες καί θάνατο δέν φοβᾶται;».

Στή φυλακή ἐνισχύει τόν μάρτυρα ὁ ἀναστημένος του Κύριος μέ δύο ἀστραπόμορφους ἀγγέλους. Μέσα στή χαρά αὐτῆς τῆς οὐράνιας ἐπίσκεψης τόν συναντᾷ ὁ Μουσάς. Φόβος καί ἐκπληξη -στήν ἀρχή- ρίχνουν κάτω τόν νεαρό μουσουλμάνο κι ἔπειτα ἡ διάθεση γιά μαθητεία τόν κρατᾷ πλάι στόν Ἀναστάσιο καί στό τέλος φουντώνει ἡ λαχτάρα νά γίνει χριστιανός. Τό χῶμα τῆς φυλακῆς δέχεται τά δάκρυα τῆς μετάνοιάς του. Τό χῶμα τῆς καρδιάς του δέχεται τόν σπόρο τῆς αἰώνιας Ἀλήθειας. Τά πληγωμένα χέρια τοῦ Ἀναστασίου πιάνουν μέ εὐλάβεια τά ἄμαθα δάχτυλα τοῦ μωαμεθανοῦ. Τοῦ διδάσκει τό σημεῖο τοῦ τιμίου Σταυροῦ. Τό γνωρίζει ὁ Ἅγιος τοῦ Θεοῦ πῶς ὁ Σταυρός φέρνει τήν Ἀνάσταση. Καί ὁ Μουσάς ἀξιώθηκε -μετά ἀπό πολλές περιπλανήσεις- μ' ἀναστημένη τήν ψυχή νά φτάσει στό τέλος τῆς ζωῆς του.

Τήν ἐπομένη ἀποκεφαλίζουν τόν Ἅγιο μέ ἐντολή τοῦ πασᾶ. Μέ φῶς τυλίγει ὁ οὐρανός τό ἱερό του λείψανο πού μένει ἄθαφτο. Μά ὁ Ἅγιος -σέ ὄνειρο- συμβουλευε τόν πασά νά παραδώσει τό λείψανό του στό γειτονικό μοναστήρι. Μέ λαμπάδες καί θυμιάματα κατευοδώνουν τό ἱερό λείψανο οἱ μοναχοί στήν τελευταία του κατοικία. Ὁ δεσπότης Χριστός ὑποδέχεται πανηγυρικά τόν ἀθλητή του στή Βασιλεία του στίς 18 Νοεμβρίου τοῦ 1750. Μαζί του εὐφραίνεται σίγουρα καί ὁ μοναχός Δανιήλ -ὁ Μουσάς- πού πῆρε φῶς ἀπό τήν ὁλόφωτη λαμπάδα τοῦ Ἀναστασίου. Εἶναι τό Φῶς πού ἀντέχει σέ ὅλους τούς καιρούς καί διαλύει ὅλα τά σκοτάδια.

Οὐρανοδρόμος

11η ΔΙΔΑΧΗ: Ἑξομολόγηση

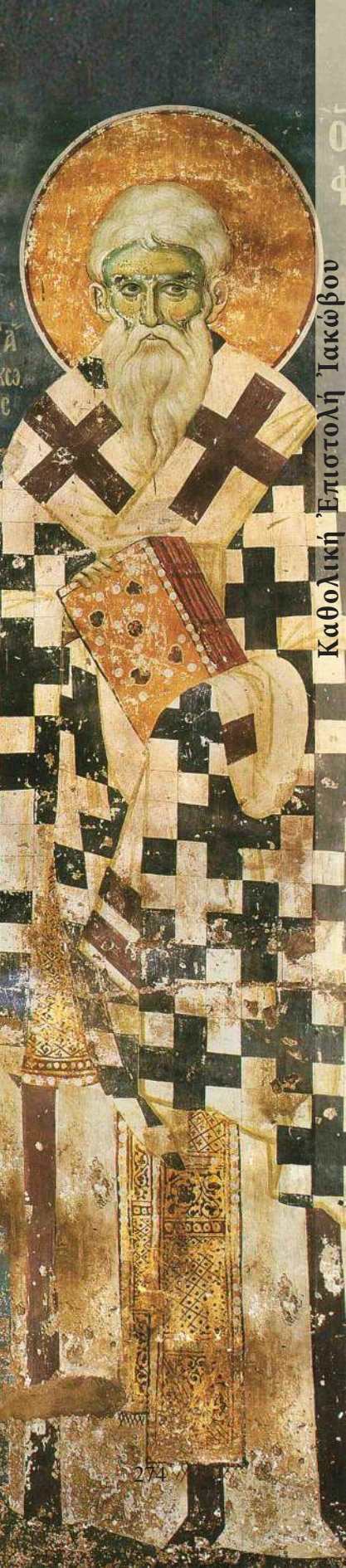
Β' Τό Μυστήριον τοῦ Εὐχελαίου

Τό Εὐχέλαιο, ἓνα ἀπό τά ἑπτὰ Μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας μας, εἶναι ἴσως τό πιο παρεξηγημένο Μυστήριο. Τό παρεξήγησαν οἱ αἵρετικοί: Οἱ παπικοί πιστεύουν ὅτι μ' αὐτό συγχωροῦνται ὅλες οἱ ἁμαρτίες πού δέν ἐξαλείφθηκαν μέ τή μετάνοια, καί τό κάνουν μία φορά μονάχα, στό τέλος τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου, ὡς τό ἔσχατο χρίσμα. Οἱ προτεστάντες τό ἀπορρίπτουν τελείως, δέν τό θεωροῦν καὶ Μυστήριο. Ἀλλά καί ὀρισμένοι ὀρθόδοξοι χριστιανοί τό ἔχουν παρεξηγήσει: Δέν γνωρίζουν τή σημασία του καί γι' αὐτό δέν ἀξιοποιοῦν τήν πνευματική προσφορά του· σέ πολλές περιπτώσεις τό ἀντιμετωπίζουν σάν μία κοσμική ἐκδήλωση.

Στήν 11^η διδαχή του ὁ ἅγιος Ἰάκωβος μᾶς παρέχει μία μοναδική καί ξεκάθαρη μαρτυρία γιά τό νόημα τοῦ Εὐχελαίου καί πῶς τό Εὐαγγέλιο καί ἡ Ἐκκλησία ὀρίζουν νά τελεῖται.

Ἡ Ἐκκλησία μας παραδέχεται ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἀποτελεῖται ἀπό δύο στοιχεῖα, τήν ψυχή καί τό σῶμα, πού ἀλληλεπιδροῦν μεταξύ τους. Ἔτσι ὑπάρχουν περιπτώσεις στίς ὁποῖες ὑποφέρει τό σῶμα ἀπό κάποιο ἁμάρτημα τῆς ψυχῆς. Ἡ Ἐκκλησία τελεῖ τό Μυστήριο τοῦ Εὐχελαίου, μέ τό ὁποῖο ἀπαλλάσσεται ἡ ψυχή ἀπό τίς ἁμαρτίες καί τό σῶμα ἀπό τήν ἀσθένεια. Ὅταν στήν πρώτη Ἐκκλησία κάποιος χριστιανός ἀρρώσταινε, οἱ οἰκεῖοι του, σύμφωνα μέ τήν παραγγελία τοῦ ἀποστόλου Ἰακώβου, καλοῦσαν τοὺς ἱερεῖς τῆς ἐνορίας, γιά νά προσευχηθοῦν καί νά κάνουν Εὐχέλαιο. Ἐπειδὴ αὐτοί οἱ ἱερεῖς ἦταν μέχρι ἑπτὰ, ἐπικράτησε νά γίνεται τό εὐχέλαιο ἀπό ἑπτὰ ἱερεῖς, χωρίς αὐτό νά σημαίνει ὅτι δέν μπορεῖ νά τό κάνει ἓνας ἱερέας μόνος του.

Οἱ ἄλλες προσευχές γίνονται ὑπέρ πολλῶν ἀνθρώπων καί ἔχουν διάφορα αἰτήματα. Ἡ προσευχή τοῦ Μυστηρίου τοῦ Εὐχελαίου γίνεται γιά ἓνα ἢ καί περισσότερα ἀλλά ὀρισμένα πρόσωπα καί ἔχει ἓνα συγκεκριμένο αἶτημα: τήν υγεία σώματος καί ψυχῆς ἐκείνων γιά τοὺς ὁποῖους τελεῖται τό Εὐχέλαιο. Εἶναι τό μόνο

μέ Εὐχέλαιο καί προσευχή

Μυστήριο στό ὁποῖο ζητεῖται σωματικό ἀγαθό, τό ὕψιστο τῶν ἐπιγείων ἀγαθῶν, ἡ υἰεία. Ὁ Ἀδελφόθεος συνιστᾷ νά προσευχηθοῦν οἱ ἱερεῖς ἐπάνω στόν ἀσθενῆ καί νά τόν ἀλείψουν μέ ἀγιασμένο λάδι, τό ὁποῖο ἐδῶ χρησιμοποιεῖται ὡς ὁρατό στοιχεῖο τοῦ Μυστηρίου, ὅπως γιά τό Βάπτισμα χρησιμοποιεῖται τό νερό.

Ἀπό τήν ἀρχή τό Μυστήριο τοῦ Εὐχελαίου συνδεόταν μέ τήν Ἐξομολόγηση. Οἱ πιστοί, λέει ὁ ἀπόστολος Ἰάκωβος, ἐξομολογοῦνται τά ἁμαρτήματά τους καί στή συνέχεια οἱ ἱερεῖς προσεύχονται γι' αὐτούς, τούς δίνουν τήν ἄφεση καί τούς ἀλείφουν μέ λάδι, γιά νά θεραπευθοῦν καί τά σώματά τους, δηλαδή ἕνας δεύτερος τύπος τοῦ Μυστηρίου τῆς μετανόιας καί ἐξομολογήσεως. Ἡ διαφορά τῶν δύο Μυστηρίων ἐγκτεῖται στό ὅτι ἐνῶ στήν Ἐξομολόγηση ὑπάρχει ἕνα μόνον αἶτημα, ἡ ἄφεση τῶν ἐξαγορευμένων ἁμαρτιῶν, στό Εὐχέλαιο ὑπάρχει δίπλα σ' αὐτό καί δεύτερο αἶτημα, ἡ ἀποκατάσταση τῆς σωματικῆς υἰείας. Μάλιστα καί τά δύο αἰτήματα θεωροῦνται ὡς ἕνα αἶτημα καί μία ἴαση, διότι τό σῶμα καί ἡ ψυχή λαμβάνονται ὡς μία ὑπόσταση ἡ ὁποία νοσεῖ. Αὐτό φαίνεται σαφῶς στίς εὐχές τοῦ Μυστηρίου.

Τό Μυστήριο τοῦ Εὐχελαίου εἶναι προαιρετικό. Μπορεῖ ἐπίσης νά τελεστεῖ καί χωρίς νά ἔχουμε ἄρρωστο στό σπῖτι ἢ ἀκόμη καί ἂν ὁ ἄρρωστός μας πάσχει ἀπό κάποια παθολογική αἰτία. Γιά νά ἔχει ὅμως ἰσχὺ πρέπει ὅπωςδῆποτε νά προηγηθεῖ ἡ μετάνοια καί ἡ Ἐξομολόγηση. Γι' αὐτό καί στήν Ἐπιστολή τοῦ Ἰακώβου συνδέονται τά δύο αὐτά Μυστήρια.

Δυστυχῶς μέ τό πέρασμα τῶν χρόνων τό Μυστήριο παραποιήθηκε. Δέν γίνεται μέ ἐξομολόγηση, γι' αὐτό καί δέν βλέπουμε τό ἐπιθυμητό ἀποτέλεσμα.

Ὁβλίας

ΔΩΡΕΕΣ

Γιά τήν Ἀδελφότητα

Ἀνώνυμος 50€ * Κοτσαλίδου Σοφία 150€ * Κυρπιζίδης Ἀνδρέας, εἰς μνήμην γονέων Γρηγορίου καί Αἰκατερίνης 100€.

Γιά τήν Κατασκήνωση

* Γ.Π. 20€ * Δ.Ν. 50€ * Κ.Ν. 500€ * Π.Α. 100€ * Φρονιμίδης Δημήτριος 200€ * Ψυχάρης Ἡλίας 50€ * Ἀνώνυμος 2.000€ * Ἀνώνυμος 500€ * Ἀνώνυμος 200€ * Ἀνώνυμος 10€.

Για το περιοδικό

Α.Μ.Π. 40€.

Εὐχαριστοῦμε ὅλους τούς δωρητές μας καθώς καί τόν Συνεταιρισμό - Ὁμάδα Παραγωγῶν Ἀγελαδοτρόφων Γαλ/γῆς ΘΕΣΓΑΛΑ, ὁ ὁποῖος μᾶς διέθεσε δωρεάν γάλα γιά τό πρωινό τῶν κατασκηνωτῶν στή μετακατασκηνωτική μας συνάντηση στίς 18/9, στίς ἐγκαταστάσεις τῆς Ἀδελφότητάς μας.

Ὡς ξένος

Ξεκινᾷς γιὰ τόν προορισμό σου. Πῶς θά ἦταν ἡ πορεία σου, ἂν κάποιοι εὐφάνταστοι φαρσέρ ἀλλάζανε τὰ ὀνόματα στίς πινακίδες κυκλοφορίας; Ἄν στὸν δρόμο γιὰ τὴν Ἀθήνα, κάποια παραποιημένη ἔνδειξη σέ ὀδηγοῦσε στὴν Καβάλα; Θυμώνεις μόνο πού σοῦ περνᾷ ἀπ' τὸ μυαλό. Δέν θές οὔτε νά τό σκεφτεῖς...

Ὅταν ἐκεῖνο τό παλληκάρι μέ τὰ λαμπερά μάτια πλησίασε τόν Κύριο γιὰ νά ρωτήσῃ τόν δρόμο τῆς αἰώνιας ζωῆς, ἔφυγε ἀπογοητευμένο. Ὁ Κύριος τοῦ ἔδειξε τόν προορισμό, μά ἐκεῖνος φοβήθηκε τόν δρόμο... Προτίμησε ν' ἀλλάξῃ πινακίδα.

Πόσες φορές στήν πορεία τοῦ βίου μας κάνουμε ἀκριβῶς τό ἴδιο... Γινόμαστε ἐμεῖς οἱ ἴδιοι οἱ φαρσέρ πού ἀλλάζουμε τὰ ὀνόματα στίς πινακίδες. Πόσες φορές ὀνομάσαμε τὴν ἀνοχή ἡττοπάθεια, τὴν ξευτίλα πρόοδο, τὴν ὑπομονή ἡλιθιότητα, τὴν ἐμπιστοσύνη στὸν Θεό μαλθακότητα, τὸν ἀγῶνα ἀκρότητα, τό περὶ ἀναγκαῖο, τὴν ἀλήθεια ψέμα καί τό ψέμα ἀλήθεια...

Πείσαμε τόν ἑαυτό μας ὅτι ξεκινήσαμε μία πορεία πρὸς τὸν οὐρανό, αὐτὴν πού πορεύτηκε πρῶτος Ἐκεῖνος, χαράσσοντας τοὺς ὁδοδείκτες

μέ τό Αἷμα Του καί σημαδεύοντας τὰ σταυροδρόμια γιὰ νά μὴ χανόμαστε.. Μά Ἐκεῖνος ἦρθε σάν ξένος, σάν περαστικός. Ἐνός ξένου τόν δρόμο περπάτησε, χωρίς περιττά φορτία πού νά ἀνακόπτουν τὴν πορεία. Δέν στάθηκε γιὰ πολὺ σέ κανέναν σταθμό οὔτε ἔχασε χρόνο μέ ἀσχολίες πού τόν κρατοῦσαν μακριὰ ἀπὸ τό τέρμα. Ὁ πάροικος δέν συγκινεῖται στὴν ἰδέα τῆς μόνιμης ἐγκατάστασης, ὁ παρεπίδημος βιάζεται νά συνεχίσει ἀνάλαφρος. Ἐναν τέτοιο δρόμο μᾶς ἀνοιξε, πού στά μάτια τοῦ διαβάτη δέν μετρᾷ πρῶτο ἂν εἶναι φαρδύς, ἄνετος, ὁμορφος, ἀλλὰ ἂν ὀδηγεῖ στὸν σωστό προορισμό. Κι αὐτόν μᾶς ἄφησε κληρονομιά, τόν δρόμο ἑνός ξένου.

Ἐμεῖς ὅμως προτιμήσαμε νά «δι-ορθώσουμε» τίς πινακίδες. Ἴσως γι' αὐτό δέν συναντιόμαστε μαζί Του. Οἱ ἀλλαγμένες ἐνδείξεις ἀλλοῦ μᾶς ὀδηγοῦν. Ὅπως τὸν πλούσιο νεανία· πού, ὅπως καί νά τό ὀνόμαζαν τὰ χεῖλη του, ἡ καρδιά -μυστικά- εἶχε ἀπὸ καιρὸ ἐπιλέξει προορισμό. Καί εἶχε κατασκηνώσει ἤδη ἐκεῖ. Γι' αὐτό ἀπῆλθε λυπημένος...

Μαρτινιανή

ΑΡΧΩΝ ΓΑΒΡΙΗΛ

Σ' εκείνους πού αγωνίζονται

Όλο καί πιό ψηλά τά χέρια μου
ἀπλώνω, μ' ἀγωνία νά Σέ φτάσω,
κι ἀπ' τήν πολλή ἐπιθυμία τρέμουν
ὡσάν πουλιά τά δάχτυλα
καί φοβισμένα πέφτουν.

Ξεγυμνωμένος, δίχως οὔτε πιά τά ξεσχισμένα
ροῦχα, νιώθω τό πανάθλιο κορμί μου
σέ μιά διαφάνεια παθῶν ἐκτεθειμένο,
καί κρύβω ἀπό ντροπή τό πρόσωπό μου.

Ένα μαχαίρι κόβει ἀπ' τή νυχτωμένη σάρκα
κομμάτια, καί κρυφά τά ρίχνει ὁ δαίμονας
στά πεινασμένα τά σκυλιά, πού περιμένουν
νά φᾶνε -ἄν μποροῦσαν- καί τήν ψυχή μου ἀκόμα...

Όμως, ὁ Γαβριήλ ἀπό ψηλά ἔχει ρομφαία
πιό κοφτερή, καί στήν παράκλησή μου γέρνει
νά διώξει τά σκυλιά, τούς δαίμονες, τά πάθη,
καί νά φιλοξενήσει τή γυμνή ψυχή μου
κάτω ἀπό τή σκέπη τῶν λευκῶν πτερύγων του.

Π. Β. Πάσχος

ΔΙΠΛΟ ΘΑΥΜΑ

Σαράντα λεπτά από τὰ ἑλληνοαλβανικά σύνορα ἀπλώνεται στά δεξιά τοῦ δρόμου ἓνα μικρό χωριό, τό Πενταβίν. Στολίδι του εἶναι ὁ πανέμορφος ναός «Εὐαγγελισμός τῆς Θεοτόκου», στοῦ ὁποῖου τὴν ἀνέγερση συνέβαλε καὶ ἡ δική μας Ἀδελφότητα. Στόν ναό αὐτόν κάθε Σάββατο γίνεται κατήχηση. Μὲ δίψα καὶ ἡλατὰ ρουφοῦν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ μικροὶ καὶ μεγάλοι. Ἡ ἀθρόα προσέλευση καὶ ἡ μεγάλη ἀγάπη τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν μᾶς δίνει φτερά, γιὰ νὰ διασχίσουμε χιλιόμετρα καὶ νὰ βρεθοῦμε κοντά τους.

Ἀπὸ τὴν ἡμέρα πού ἐγκαινιάστηκε ὁ ναός ζήσαμε τό θαῦμα τῆς πίστεως τῶν κατηχουμένων, πού σφραγιζόταν μὲ τό Μυστήριο τοῦ Βαπτίσματος. Ἰδιαίτερα συγκινητική ἦταν ἡ ἐπιστροφή καὶ ἡ μετάνοια μιᾶς ὁλόκληρης οἰκογένειας προερχομένης ἀπὸ ἐξισλαμισθέντες χριστιανούς.

....Φεβρουάριος. Τό κρύο τσουχτερό καὶ ὁ δυνατός ἀέρας πού κατεβαίνει ἀπὸ τό ἥρωικό Ἰβάν σφύριζε καὶ πά-

γωνε τὰ πάντα στό διάβα του. Μόλις εἶχα τελειώσει τό μάθημα μὲ τὰ παιδιά, ἔρχεται ὁ ἐπίτροπος τῆς ἐκκλησίας καὶ μοῦ λέει ὅτι μὲ ζητᾷ ἓνας κύριος.

Ὁ ἄγνωστος γνώριζε πολὺ καλὰ ἑλληνικά καὶ ἡ ἐπικοινωνία μας ἦταν ἄμεση, χωρίς μεταφραστή.

- Ἦρθα νὰ βαπτισθῶ, μοῦ λέει.

Τόν κοιτάζω μὲ προσοχή καὶ ἐπιφύλαξη. Ἦταν ἓνας ἄνδρας ψηλός, γύρω στά σαράντα καὶ στηριζόταν σ' ἓνα μπαστούνι.

- Ἦρθα νὰ βαπτισθῶ, μοῦ λέει πάλι μὲ σπασμένη φωνή. Θέλω νὰ γίνω χριστιανός, γιατί εἶδα τό θαῦμα τοῦ Θεοῦ τῶν χριστιανῶν.

Τόν ἄκουσα μὲ προσοχή καὶ συγκίνηση νὰ διηγεῖται τὴν περιπέτειά του:

- Ἦμουν σ' ἓνα αὐτοκίνητο, ἄρχισε, καὶ πηγαίναμε πρὸς τό Πόγραδετς. Δέν θυμᾶμαι πῶς ἔγινε, ἀλλὰ ἓνα φορτηγὸ ἔπεσε πάνω μας καὶ σκότωσε τὸν ὁδηγό. Τό μόνο πού θυμᾶμαι εἶναι πῶς φώναξα «Θεέ τῶν χριστιανῶν, σῶσε με! Θεέ τῆς Ἑλλάδας, βοήθησέ με!».

Αὐθόρμητα τὸν ρώτησα:

- Ποῦ ἄκουσες γιὰ τὸν Θεό τῶν χριστιανῶν, τὸν Θεό τῆς Ἑλλάδας;

- Δεκατρία χρόνια δούλευα στήν Ἑλλάδα ἐργάτης, κτίζοντας ἐκκλησιές. Καθὼς ἐργαζόμουν, κάτι ὠραῖο γινόταν μέσα μου.

Καὶ συνέχισε:

- Μὲ βρῆκαν μετὰ ἀπὸ κάποιες ὥρες ἀναίσθητο μὲ στραπατσαρισμένο τό ἓνα μου πόδι. Ἐκανα ἑπτὰ ἐπεμβάσεις στά Σκόπια καὶ ἀλλες τόσες στήν Ἑλλάδα. Ἐμείνα στό κρεβάτι ὀκτὼ χρόνια χωρίς νὰ μπορῶ νὰ σηκωθῶ. Ἡ γυναίκα μου ξέρεي τί τράβηξε μαζί μου. Καὶ εἶπα: Μόλις μπορέσω νὰ περπα-

τήσω, θά πάω στό Πενταβίν. Ἐμαθα ὅτι ἐδῶ γίνονται βαπτίσεις.

- Ἀπό ποῦ εἶσαι; τόν ρώτησα. Δέν εἶσαι ἀπό τό Πενταβίν;

- Ὁχι, εἶμαι ἀπό τό Ζαμπλάκου, μία ὥρα μέ τά πόδια ἀπό ὁῶ.

- Καί πῶς ἦρθες ἐδῶ μέ τέτοιο κρύο;

- Μέ τά πόδια, μέ τί ἄλλο νά ῥθῶ; Ἀφοπλιστική ἡ ἀπάντηση, μέ συγκίνησε βαθύτατα.

- Ἐχεις οἰκογένεια, παιδιά;

- Ναί, δύο παιδιά, ἓνα ἀγόρι καί ἓνα κορίτσι. Πότε μπορῶ νά βαπτισθῶ; μοῦ ῥέει καί πάλλει.

- Τίς βαπτίσεις τίς κάνουμε στό τέλος τῆς κατηχητικῆς χρονιάς. Ἐγώ θά ἔλθω νά βαπτισθεῖ ὅλη ἡ οἰκογένεια καί νά γίνει καί ὁ γάμος σας, τοῦ ἀπάντησα. Πρέπει ὅμως πρῶτα νά κατηχηθεῖτε καί μετά νά κάνουμε τά Μυστήρια.

- Ὁ,τι πεῖς θά τό κάνω, ἀρκεῖ νά βαπτισθῶ. Θά τό πῶ καί στήν οἰκογένειά μου καί τό ἄλλο Σάββατο θά σοῦ ἀπαντήσω.

Ἀπό ἐκεῖνο τό Σάββατο, μέχρι τίς 10 Ἰουνίου, ὅλη ἡ οἰκογένεια μέ κρύο, μέ χιόνι, μέ βροχή, μέ ἀέρα δέν ἔλειψε ἀπό τό μάθημα. Μέ πολλή προσοχή παρακοιλοῦσαν τά μαθήματα ὅλη τή χρονιά. Χαριτωμένα τά παιδιά του, 7 χρονῶν τό κορίτσι καί 13 τό ἀγόρι. Παραπάνω ἀπό μία ὥρα περπατοῦσαν κάθε φορά γιά νά ἀκούσουν τόν λόγον τοῦ Θεοῦ. Σιγά-σιγά τό μπαστούνι ἀντικαταστάθηκε ἀπό δύο πατερίτσες, πού τίς φέραμε ἀπό τήν Ἑλλάδα. Ἔτσι διευκολύναμε τό περπάτημά του καί τήν πορεία του.

Ἡ οἰκογένεια αὐτή ἔγινε παράδει-

γμα γιά ὅλους τούς κατοίκους τοῦ Πενταβίν. Πρῶτοι στή θεία Λειτουργία, πρῶτοι σέ κάθε ἐκδήλωση. Ἔτσι ὀρίστηκε ἡ ἡμέρα τῆς Βάπτισης. Τά ὀνόματα πού δόθηκαν ἦταν Μαρία στή γυναίκα τοῦ ζευγαριοῦ, Πελαγία στό κορίτσι καί Νεκτάριος στό ἀγόρι, ὀνόματα πού τά ἐπέλεξαν οἱ νουνοὶ ἀπό τήν Ἑλλάδα. Στόν ἄνδρα δόθηκε τό ὄνομα Νίκανδρος, ἱερομάρτυς πού γιορτάζει στίς 5 Ἰουνίου, τήν ἡμέρα τοῦ ἀτυχήματός του.

Νομίζω ὅτι πιά συγκινητικό Μυστήριο δέν παρακοιλούθησα ποτέ. Ὅλη ἡ οἰκογένεια σέ ἀτμόσφαιρα κατάνυξης καί συγκίνησης μετεῖχε στό Μυστήριο ἐνεργά. Στό τέλος, ὅταν περάσαμε γιά νά τούς εὐχηθοῦμε, ὁ Νίκανδρος ἄρπαξε τά χέρια μου καί ἄρχισε νά τά φιλεῖ.

- Εἶναι ἡ ὠραιότερη μέρα τῆς ζωῆς μου! Τό «εὐχαριστῶ» εἶναι πολύ λίγο γιά ὅ,τι κάνατε γιά μᾶς, εἶπε βουρκωμένος.

Μέσα σέ ἀτμόσφαιρα χαρᾶς ἔγινε καί τό Μυστήριο τοῦ Γάμου.

Ἄν ἡ ἡμέρα αὕτη ἦταν σημαντική γιά τήν οἰκογένεια τοῦ Νίκανδρου, γιά μᾶς ἔγινε ἀφορμή δοξολογίας καί εὐχαριστίας στόν Θεό, πού πάντοτε θέλει μέ κάθε τρόπο, ἔστω καί σκληρό κάποιες φορές, νά σώζει τούς ἀνθρώπους.

Εἶθε ὁ Κύριος νά ἀναδείξει καί ἄλλους Νίκανδρους, γιά νά δοξάζεται τό ὄνομά Του στή γῆ καί στόν οὐρανό.

Μαρία Τρακόλη
δασκάλα

Ἀπό τόν ἄμβωνα τῆς Κυριακῆς

Κυριακή 6/11

«θάρσει, θύγατερ, ἡ πίστις σου σέσωκέ σε· πορεύου εἰς εἰρήνην» (Λκ 8,48).

Μόνο τήν αἱμορροοῦσα ὀνόμασε θυγατέρα ὁ Ἰησοῦς. Καί στήν προσφώνηση «θύγατερ» πάντοτε ἐννοεῖται ἡ κτητική ἀντωνυμία: θυγατέρα μου. «Κουράγιο, θάρρος, θυγατέρα μου», τῆς λέει ὁ Κύριος, «δέν ἔκανες πράξη ἁμαρτωλή. Μέ τό ἄγγιγμά σου δέν λέρωσες ἐμένα, ἀλλά καθαρίσθηκες ἐσύ». Μέ τή στάση του αὐτή ὁ Κύριος εἶναι σάν νά λέγει σέ ὅλους: «Γυναῖκες, ἄνδρες, μικροί καί μεγάλοι ναυαγοί τῆς ζωῆς, ἄνθρωποι ἁμαρτωλοί, βέβηλοι, αἰσχροί, πόρνοι, φαῦλοι, ἐλᾶτε νά μέ ἀγγίξετε. Καί ἂν μέ ἀγγίξετε, θά καθαρισθεῖτε!». Ἐλᾶτε ὅλοι νά τόν πλησιάσουμε! Μᾶς καλεῖ ὁ Χριστός νά τόν ἀγγίξουμε, νά τοῦ παραδώσουμε μέ τήν Ἑξομολόγηση τήν ἀκαθαρσία μας, τίς ἁμαρτίες μας καί νά κοινωνήσουμε τό σῶμα του καί τό αἷμα του γιά νά καθαρισθοῦμε.

Κυριακή 13/11

«ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου, καὶ τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν» (Λκ 10,27).

Σωστή ἀπάντηση ἔδωσε ὁ νομικός. Πράγματι, ὁ τρόπος μέ τόν ὁποῖο μπορεῖ κανεὶς νά ἀποκτήσει τήν αἰώνια ζωὴ εἶναι ἡ ἀγάπη πρὸς τὸν Θεό καί πρὸς τὸν πλησίον. Ἀλλὰ ἡ ἀγάπη, τό πολύτιμο αὐτό πράγμα, τό θεϊκό, τό τόσο ζηλευτό, πού ζητεῖται τόσο πολύ στήν ἀγορά τοῦ κόσμου, κυκλοφορεῖ τίς περισσότερες φορές νοθευμένο, παραλλαγμένο. Εἶναι ἡ ψεύτικη, ἡ ὑποκριτικὴ, ἡ βρόμικη ἀγάπη. Στήν παραβολή τοῦ καλοῦ Σαμαρείτου, μέ τὸν πιό ἀπλό τρόπο δίδαξε ὁ Κύριος ποιά εἶναι ἡ ἀγάπη πού

ὁδηγεῖ στήν αἰώνια ζωή. Ὁχι ἡ συναισθηματική ἀγάπη, ὅχι ἀγάπη στά λόγια. Ἐ-
χουμε ἓνα χρέος, νά ἐξετάζουμε καθημερινά ἐάν ἡ ἀγάπη μας εἶναι ἀληθινή,
διότι λέγει ὁ Κύριος: «διὰ τὸ πληθυνθῆναι τὴν ἀνομίαν ψυγίσεται ἡ ἀγάπη τῶν
πολλῶν» (Μθ 24,12). Ἐπειδὴ πλήθυνε ἡ ἀνομία, ἡ ἰδιοτέλεια, ὁ εὐδαιμονισμός,
καὶ ἔγιναν πλέον καθεστῶς τὸ συμφέρον καὶ ἡ ἀδιαφορία πρὸς τὸν συνάνθρωπο,
κρυώνει ἡ ἀγάπη μας.

Κυριακή 20/11

«εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Θεός· ἄφρον...»
(Λκ 12,20).

Τὸν ὀνομάζει ἄφρονα τὸν πλούσιο ὁ
Κύριος, δηλαδή τρελό. Τρεῖς κατηγορίες
ἀνθρώπων χαρακτηρίζει τρελοὺς ἡ ἀγία
Γραφή καὶ τρεῖς καταστάσεις ὀνομάζει
τρέλες. Ἡ μία τρέλα εἶναι ἡ ἀπιστία, ἡ
δεύτερη ἡ ἀπελπισία, ἡ τρίτη ἡ ἀσπλαγ-
χνία. Δηλαδή δέν εἶναι τρελός μόνον
ἐκεῖνος πού χάνει τὸ μυαλό του, ἀλλὰ
καὶ ἐκεῖνος πού χάνει τὴν πίστη, τὴν ἐλ-
πίδα καὶ τὴν ἀγάπη. Καὶ αὐτές οἱ τρέλες
συνδέονται μεταξύ τους. Ὅποιος δέν πιστεύει στὸν Θεό δέν ἔχει οὔτε ἀγάπη οὔτε
ἐλπίδα. Ὅποιος δέν ἐλπίζει ὅτι μετὰ τὸν θάνατο ὑπάρχει κρίση καὶ αἰώνια ζωή, ὁ
ἄνθρωπος αὐτός εἶναι καὶ ἀσπлагχνος, δέν ἀγαπάει τὸν ἀδελφό του. Ἡ ἐλπίδα
τῆς αἰωνιότητος, ἡ ἀγάπη πρὸς τὸν ἀδελφό καὶ ἡ πίστη πρὸς τὸν Θεό προϋποθέ-
τουν τὸ ἓνα τὸ ἄλλο.

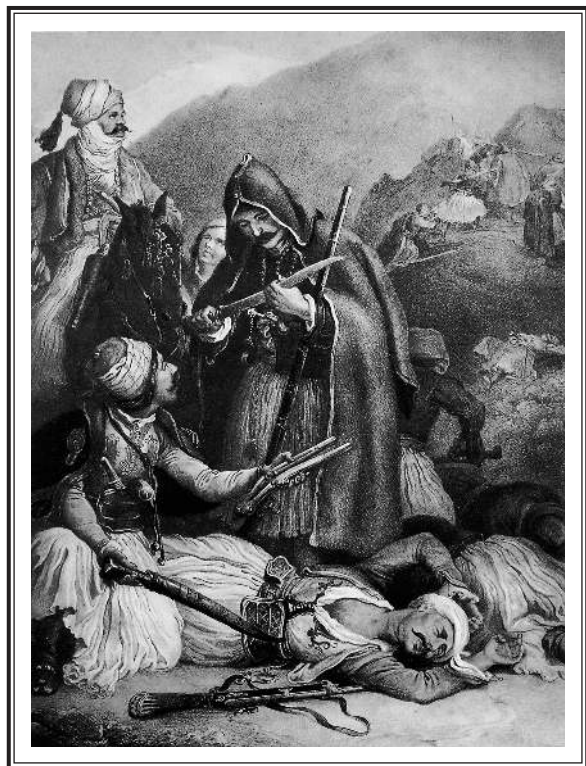

Κυριακή 27/11

**«Ἔτι ἐν σοι λείπει· πάντα ὅσα ἔχεις πώλησον καὶ διάδος πτωχοῖς, καὶ ἔξεις
θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ, καὶ δεῦρο ἀκολουθεῖ μοι»** (Λκ 18,22).

Ὁ Κύριος λέγει στὸν πλούσιο νέο: «Σέ ἐμποδίζουν νά ἀποκτήσεις
τὸν Θεό τὰ πλούτη. Σκόρπισέ τα στοὺς φτωχοὺς». Ἀλλὰ ὅχι μόνο
αὐτό, συμπληρώνει: «Καὶ ἔλα ἀκολουθήσέ με. Τὰ μέν πλούτη μέ
μιας σκόρπισέ τα, ὅπως ἔκαναν καὶ οἱ ἅγιοι, ἀλλὰ ἀκολουθήσέ
με γιὰ πάντα. Καὶ ἐφόσον θά εἶσαι κοντά μου, μαζί μου, θά ἔ-
χεις τὴν αἰώνια ζωή». Ὅμως ὁ ἄνθρωπος αὐτός δέν θέλησε νά
χρησιμοποιήσει τὸν τρόπο πού τοῦ ἔδειξε ὁ Κύριος γιὰ νά κερ-
δίσει αὐτό πού ἀναζητοῦσε. Γιατί; «Ἦν γὰρ πλούσιος σφόδρα»
καὶ ἡ καρδιά του δέν μπορούσε νά ξεκολλήσει ἀπὸ τὸν χρυσό
γιὰ νά ἀκολουθήσει τὸν Χριστό.

Ιστορικές μνήμες

Στή μάχη της Άράχωβας...

Ποιός μπορεί νά καυχηθεῖ πώς κατέχει κάθε σελίδα τοῦ ἀπελευθερωτικοῦ Ἀγώνα τοῦ 1821; Σέ κάθε τόπο τῆς πατρίδας μας διαδραματίστηκαν μάχες ἡρωικές. Μιά τέτοια λαμπρή σελίδα γράφτηκε ἐκεῖ στό Δίστομο καί στήν Ἀράχωβα μέ πρωταγωνιστή τόν «ἀετό τῆς Ρούμελης».

Νοέμβριος τοῦ 1826. Οἱ Τοῦρκοι, ὑπό τήν ἀρχηγία τοῦ περιβόητου ἀλβανοῦ Μουσταφάμπεη Κιαφεζέζι, ἐνώνονται μέ τίς δυνάμεις τοῦ Κεχαγιάμπεη στή Δομβραΐνα. Ὁ Καραϊσκάκης μέ σώματα Ρουμελιωτῶν καί Σουλιωτῶν περνᾷ ἀπό τή μονή τοῦ Ἁγίου Σεραφεῖμ στή Δομπό καί τοῦ Ὁσίου Λουκά στό Στεῖρι. Φτάνει τέλος στήν Ἀράχωβα καί στήνει τό στρατηγεῖο του στό Δίστομο.

Βράδυ 17ης Νοεμβρίου. Στό στρατηγεῖο καταφτάνει ὁ μοναχός Παφνούπιος Χαρίτος καί τοῦ

φανερώνει τά σχέδια τοῦ ἐχθροῦ. Οἱ Τοῦρκοι διανυκτερεύουν στή μονή Ἱερουσαλήμ στή Δαύλεια. Ὁ ὑποτακτικός πού τούς ἐξυπηρετοῦσε στήν τραπέζα γινώριζε τουρκικά. Ἀκουσε πώς σκοπεύουν, μέσῳ Ἀράχωβας, νά πᾶνε στήν Ἀμφισσα, γιά νά λύσουν τήν πολιορκία τῶν δικῶν τους. Ὁ ἡγούμενος βεβαίωσε τόν Κεχαγιάμπεη πώς ὁ Καραϊσκάκης βρίσκεται ἀκόμη στή Δομβραΐνα.

Ὁ ἀτρόμητος ἀρχιστράτηγος ἀποχαιρετᾷ τόν μοναχό, τονίζοντάς του: «Νά ἐπιστρέψεις στό μοναστήρι καί νά μεταφέρεις τίς εὐχαριστίες μου στόν ἡγούμενο. Νά τοῦ πéis νά ὀρίσει εὐχές καί παρακλήσεις γιά ἐμᾶς καί γιά τόν ἀγώνα πού κάνουμε γιά τήν πίστη καί τήν πατρίδα». Ἀκόμη κι ὁ πλέον ἀδυρόστομος ἥρωας ἤξερε νά ζητάει τήν προσευχή τῆς Ἐκκλησίας ὡς ἐνίσχυση καί προστασία στίς μάχες.

Κι ἐνῶ οἱ Ὁθωμανοί σχεδιάζουν τήν ἐξουδετέρωση τοῦ ἀγώνα στή Ρούμελη, ὁ Καραϊσκάκης δίνει διαταγή στους ὀπλαρχηγούς του νά ἐτοιμαστοῦν.

19 Νοεμβρίου. Οἱ Τοῦρκοι κατεβαίνουν ἀπό τόν Παρνασσό μέ στόχο τήν Ἀράχωβα. Δυστυχῶς, διαπιστώνουν πώς εἶναι ἤδη «πιασμένη» ἀπό τούς Ἕλληνες κι ἀρχίζουν πεισματικό πόλεμο. Τότε ὁρμᾷ ὁ Χατζηπέτρου ἀπό τήν ἀντικρινή πλαγιά, ἄλλο σῶμα ἀπό τά δυτικά κι ὁ Καραϊσκάκης μέ 800 παλληκάρια χτυπᾷ ἀπό τά ἀνατολικά. Οἱ ἐχθροί χτυποῦνται ἀπό παντοῦ. Τά χάνουν. Προσπαδοῦν νά σωθοῦν μέ τή φυγή κατὰ τοὺς Δελφούς. Μά στό στενό τοὺς περιμέ-

νουν ὁ Δουοβουνιώτης μέ τόν Πανουργιά καί τόν Πανομαρά, ὑπακούοντας στό κάλεσμα τοῦ Καραϊσκάκη. Τό κρῦο ἀνερμηνεύτως γίνεται ὁλοένα καί πύο πουυχτερό. Δριμύ ψύχος, σύννεφα, ὀμίχλη. Οἱ κάτοικοι τό ἀποδίδουν στή θεία πρόνοια. Ὅλα τά γράμματα ἀπό τό στρατόπεδο πρὸς τή Διοίκηση δηλώνουν πῶς ἡ κακοκαιρία εἶναι ὁλοφάνερο σημάδι τοῦ Θεοῦ.

Ταπεινωμένοι οἱ μπέηδες ἐκλιπαροῦν γιά ἀνακωχή. Σύμφωνα μέ τή μαρτυρία τοῦ Χρ. Περραιβοῦ, ὁμολογοῦν: «Ἡμεῖς ἐκινήσαμεν μέ σκοπὸν νά σᾶς χαλᾶσωμεν, ὁ Θεός ὅμως δέν ἤθελε. Διά τόν κακὸν μας σκοπὸν ἀρκετά μᾶς ἐπαίδευσε καί μᾶς ἐντρόπιασε». Τάζουν 5.000 γρόσια στόν Ἕλληνα στρατηγό, ἂν τοὺς ἀφήσει νά περάσουν. Ὁ Καραϊσκάκης ζητᾷ, πέρα ἀπὸ τά χρήματα, τ' ἄρματα τους, τά Σάλωνα, τή Λιβαδειά καί ὁμίρους τοὺς δύο μπέηδες. Οἱ Τοῦρκοι χρονοτριβοῦν, προσδοκῶντας τήν ἀφίξη ἐνισχύσεων.

24 Νοεμβρίου. Ἀρχίζει φοβερή χιονοθύελλα. Οἱ Τοῦρκοι μέ πολλαπλά κρουσπαγήματα ἐπιχειροῦν γιουρούσι. Τά θαυμαστά γεγονότα ἐκεῖνων τῶν ἡμερῶν χαράσσονται ἀνεξίτηλα στίς καρδιές τῶν Ἀραχωβιτῶν, γιά νά θυμίζου πῶς τή νίκη οἱ Ἕλληνες τήν κέρδισαν μέ τή συνδρομή τοῦ μεγάλου στρατηλάτη, τοῦ ἀγίου Γεωργίου, τόν ναό τοῦ ὁποίου εἶχαν καταστήσει στρατηγεῖο τους. Πολλοὶ πολεμιστές βεβαιώνουν πῶς «μέσα σ' αὐτὴ τή χιονούρα καί τῆς μάχης τή χλαπαταγή βλέπανε κάποιον χρυσοφορεμένο καβαλάρη νά κυνηγᾷ κι αὐτὸς τόν ἐχθρό καί νά παρακινᾷ τοὺς Ἕλληνες νά τόν ἀκολουθήσουν». Ἡ νίκη λοιπὸν ἀνήκει στόν Ἅγιο τοῦ ὁποίου τό ὄνομα ἔφερε ὁ Καραϊσκάκης. Ὁ αἰ-Γιῶργης προστατεύει τόν ὀπλαρχηγό στή μάχη, μέ τό χέρι ἐνός στρατιώτη. Ἐνας

Τοῦρκος, καθῶς ἐπιχειροῦσαν ἔξοδο, βρίσκεται πολὺ κοντά στόν Καραϊσκάκη καί ρίχνεται νά τόν ἀποκεφαλίσει. Ὅμως ὁ πιστὸς ἀκόλουθός του Μάραδος προφταίνει καί χτυπᾷ τόν Τοῦρκο, πρὶν κατεβάσει τό σπαθὶ στό κεφάλι τοῦ στρατηγοῦ.

Μετά τή μάχη, οἱ Ἀραχωβίτισσες ἐστελναν τά παιδιά τους νά φιλήσουν τό χέρι τοῦ Καραϊσκάκη, διδάσκοντας ἔτσι τήν ἐγνωμοσύνη στοὺς ἀγωνιστές τῆς πατρίδας.

28 Νοεμβρίου. Στὴν τότε πρωτεύουσα Αἴγινα τελεῖται ἐπινίκια δοξολογία. Ὁ Σπ. Τρικούπης καλεῖ τόν λαό νά ψάλει τρεῖς φορές «Τίς Θεὸς μέγας». Ὁ Καραϊσκάκης ὁμολογεῖ: «Διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ Ὑψίστου Θεοῦ πέμπομεν τὰς χαρωπὰς ἀγγελίας περὶ τῆς λαμπρᾶς νίκης εἰς Ράχωβαν».

Τὴν ἐκδοση τῆς μάχης τὴν ὑπογράφουν 94 μικροὶ καί μεγάλοι καπεταναῖοι, καθῶς ὁ μεγαλόψυχος ὀπλαρχηγὸς ἤθελε ὅλοι νά συμμερισθοῦν τή δόξα. Ὡστόσο ὁ ἱστορικός Κ. Παπαρρηγόπουλος σημειώνει: «Τό κατόρθωμα ὠφέιλετο κυρίως εἰς τὴν στρατηγικὴν περίνοιαν, εἰς τὴν σύνεσιν καί τὴν δραστηριότητα ἐνός καί μόνου ἀνδρός».

Μακάρι αὐτὲς οἱ «μικρολεπτομέρειες» εὐσέβειας καί συνεργασίας, ἀπὸ τίς λαμπρές σελίδες τῆς ἑλληνικῆς μας ἱστορίας, νά μᾶς ἐμπνέουν σήμερα στίς νέες μάχες πού δίνει ἡ πατρίδα κι ὁ καθένας μας γιά τὴν ὄντως ἐλευθερία. Ὁ πόλεμος σέ κάθε ἐποχὴ θέλει καρδιά. Θεμελιώνεται στὴν πίστη καί στὴν ἐνότητα.

Ἀγγελικὴ Τσιραμπίδου
Φιλολόγος

ΕΞΟΦΥΛΛΟ

Φθινόπωρο στά Τρίκαλα

Δώρα, ἀπ' τὰ πιά ἀκριβά

Πάντα τίς χαίρομαι τίς γιορτές τῶν παιδιῶν. Ἀπό τήν ἀναμονή καί τήν προετοιμασία μέχρι τό τελευταῖο ἀντίο, ἔχουν κάτι μαγικό. Εἶναι, θαρρεῖς, μιά ἀγκαλιά ἀγάπης χωρίς νά μπορῶ νά μετρήσω πότε εἶναι πλουσιότερη, ὅταν τή δίνεις ἢ ὅταν τή δέχεσαι. Κι ὅταν ἡ πόρτα κλείνει, ἄλλο πανηγύρι ξεκινᾷ. Τά παιδιά μαζεύουν ὅλα τά δώρα κλειστά μπροστά τους καί ἀρχίζει μιά οἰκογενειακή «ἱεροτελεστία». Τό κάθε πακέτο ἀργά καί προσεκτικά μᾶς ἀποκαλύπτει τό περιεχόμενό του. Γλέντι στήν κάθε ἀποκάλυψη καί ἄς μὴν ἀνήκει σέ ὅλους. Ὅτι δῶρο -καί τό πιά μικρό- ἔχει κάτι νά σοῦ πεῖ, ἀφοῦ εἶναι διαλεγμένο μέ ἀγάπη. «Ἄχ, νά ἔχαμε κάθε μέρα γιορτή!», ἀναφωνοῦν στό τέλος τά μικρά ὅταν γεμάτα πιά ἀπό παιχνίδι καί χαρά πέφτουν γιά ὕπνο. «Ἄχ, νά ἔχαμε κάθε μέρα τόσα δώρα...». Τά ἀκούω μέ ἱκανοποίηση καί ὁμολογῶ πῶς συμμερίζομαι ἀπόλυτα τήν ἐπιθυμία τους. Δώρα, δηλαδή χαρά σταλμένη μέ ἀγάπη... Μά ποιός στ' ἀλήθεια δέν θά ἔθελε νά γεμίσει τή ζωή του μέ τέτοια πλούσια δώρα;

Σ' ἓνα ἀπομακρυσμένο μοναστηράκι τῆς πατρίδας μας μετά τή Λειτουργία, μαζεύτηκαν σάν μελίσσι τά παιδιά γύρω ἀπ' τόν Γέροντα κι αὐτός τά ρωτᾷ: «Σᾶς ἀρέσει νά ἀνοίγετε δώρα;». Ἡ ἀ-

πάντησή τους δεδομένη. «Κάποιος πλούσιος πού μ' ἀγαπᾷ πολύ μοῦ ἔστειλε πολλά δώρα, θέλετε νά τ' ἀνοίξουμε μαζί;». Οἱ μεγάλοι χαμογελώντας ἀκοῦμε τά παιδιά νά ξεφωνίζουν γιά δεύτερη φορά τό «ναί!» Βουλευόμαστε στό ἀρχονταρίκι, ὅπου μέ ἐκπληξη βλέπουμε στό τραπέζι πολλά μικρά καλοτυγμένα πακέτα δώρων. Ἡ ἀναμονή κάνει τά παιδιά νά κρέμονται ἀπό τό στόμα τοῦ Γέροντα καί ἐμεῖς οἱ μεγάλοι πού καταλαβαίνουμε πῶς στόχος του εἶναι πρῶτα οἱ δικιές μας καρδιές, τίς ἀνοίγουμε διάπλατα. Κι αὐτός σάν καλός γεωργός μᾶς μιλάει γιά τόν πλούσιο πού τοῦ στέλνει κάθε μέρα δώρα καί δέν εἶναι ἄλλος ἀπό τόν Πατέρα του καί Πατέρα μας. Καί τί κρίμα... Ἐμεῖς μένουμε φτωχοί, ἐνῶ εἴμαστε παιδιά τοῦ πιά πλούσιου Πατέρα. Μένουμε μελαγχολικοί, ἐνῶ ἐκεῖνος μᾶς προσφέρει τόσα πολλά. Καί τόν πλοῦτο καί τή χαρά πού θά πλήρωνε τή ζωή μας ἐμεῖς δέν τά βρίσκουμε, γιατί δέν τά ὑπολογίζουμε γιά δώρα ὅλα αὐτά πού Αὐτός μᾶς προσφέρει. Καί νομίζουμε πῶς τά ἀμάξια καί τά σπίτια, τά ταξίδια καί οἱ ἀπολαύσεις εἶναι πιά σημαντικά ἀπό τά δικά Του δώρα.

Καί καθώς ξεριζώνει ὁ καλός γεωργός τά ἀγκάθια ἀπ' τό χωράφι τῆς ψυχῆς μας, ὅλα τά δώρα τοῦ κόσμου αὐτοῦ

μικραίνουν στη σκέψη μας και φαίνονται ως «κύμβαλα ἀλαλάζοντα». Ὡσπου φτάνει ἡ ὥρα τῆς σπορᾶς, ὅταν «ξετυλίγει» ὁ σοφός λευίτης τό κάθε πακέτο ἀργά καί προσεκτικά καί μᾶς ἀποκαλύπτει τό περιεχόμενό του. Ἡ ἴδια ἡ ζωὴ καί τό σύμπαν ὁλόκληρο, ἡ Ἐκκλησία μέ τὰ μυστήριά της, τό ἅγιο Πνεῦμα μέ τὰ πολύτιμα δῶρα του, τὴν ἀγάπη, τὴν χαρά, τὴν εἰρήνη, τὴ μακροθυμία, τὴ χρηστότητα, τὴν ἀγαθωσύνη, τὴν πίστη, τὴν πραότητα, τὴν ἐγκράτεια. Γλέντι κάνουν οἱ ψυχές μας στὴν κάθε ἀποκάλυψη καί ὅλοι, ἀπὸ τὸν πιό μικρό ὡς τὸν πιό μεγάλο, παρακαλοῦν νὰ μὴν τελειώσει αὐτό τό πανηγύρι. «Ἄχ, νὰ ἔχαμε κάθε μέρα γιορτὴ! Ἄχ, νὰ ἔχαμε κάθε μέρα τόσα δῶρα...», ἔρχονται στὸν νοῦ μου οἱ ἀπλές σκέψεις τῶν μικρῶν παιδιῶν στό τέλος κάθε γιορτῆς. Κι ἀκούω ἐκπληκτικὸν τὸν Γέροντα νὰ καταλήγει: «Γεμίστε τὴ ζωὴ σας μέ Θεό καί θά ἔχετε κάθε μέρα γιορτὴ, γεμίστε τὴ ζωὴ σας μέ τὸν Παράκλητο καί θά ἔχετε κάθε μέρα στή ζωὴ σας τόσα δῶρα!».

Μὴ νομίζετε πῶς μετὰ ἀπὸ αὐτὴ τὴν ὀμορφὴ ἐμπειρία καταργήσαμε τὴν οἰκογενειακὴν μας «ἱεροτελεστία» μετὰ τίς γιορτές. Πῆρε ὅμως μία ἄλλη διάσταση, ἀφοῦ πίσω ἀπὸ κάθε πακέτο δώρου ἀναζητοῦμε τώρα πιά τὰ ἀληθινά, τὰ πιό ἀκριβά, τὰ δῶρα τοῦ Θεοῦ!

Μαρία Κουπουρτιάδου
Δασκάλα

Μερικά συμπεράσματα

Κάθε παιδί ἀνάλογα μέ τὴ σειρά τῆς γέννησής του μέσα στὴν οἰκογένεια καί τὴ θέση του ἀνάμεσα στὰ ἀδελφία του, δηλαδή πρῶτο παιδί, δεύτερο, τρίτο, μοναχοπαίδι, ἐνδιάμεσο, στερνοπαίδι κτλ., παρουσιάζει μερικά ἰδιαίτερα καί συγκεκριμένα ψυχολογικά προβλήματα καί ψυχικὲς δυσκολίες. Αὐτὰ τὰ ψυχολογικά προβλήματα κάθε παιδιοῦ μειώνονται ἢ αὐξάνουν ἀνάλογα μέ τὴ σωστὴ ἢ ἐσφαλμένη στάση καί συμπεριφορὰ τῶν γονιῶν πρὸς τό κάθε παιδί τους καί τὰ ἰδιαίτερα προβλήματά του.

... Βασικὴ προϋπόθεση γιὰ τὴν ὁμαλὴ ψυχικὴ ἀνάπτυξη κάθε παιδιοῦ εἶναι τό νὰ ζῇ καί νὰ μεγαλώνει μέσα σέ μία ἀρμονικὴ οἰκογένεια, ὅποτε μειώνονται αὐτομάτως στό ἐλάχιστο τὰ ἰδιαίτερα προβλήματα τῶν παιδιῶν πού ὀφείλονται στή σειρά γέννησής τους καί στή θέση τους στό οἰκογενειακό δένδρο.

ἀρχιμ. Διον. Μπέκου,
Τὰ παιδιά στό οἰκογενειακό δέντρο, σ. 63-64

Από τη φοιτητική ιστοσελίδα@

Φυτοζωούμε ή Ζούμε;

«Δέν τρώω πτώματα ή ότιδήποτε παράγεται από αυτά!», μου απάντησε μία συμφοιτήτριά μου, αρνούμενη να πάρει τό αρτύσιμο κέρασμα πού της προσέφερα. Καί προτού προλάβω νά πω κάτι, συμπλήρωσε: «Είμαι vegan!», χωρίς νά αφήσει περιθώριο γιά όποιαδήποτε άλλη συζήτηση...

Ψάχνοντας πληροφορίες διαπίστωσα πώς vegan λέγονται όσοι υίοθετοῦν ἕναν συγκεκριμένο τρόπο ζωῆς πού ἀπαγορεύει τή χρήση ζώων ή ζωικῶν προϊόντων γιά τροφή, ἔνδυση ή ἄλλους σκοπούς. Ἀποκλείουν, ὡς ἐκ τούτου, ἀπό τή διατροφή τους ὅλα τά ζωικά προϊόντα ὅπως τό κρέας, τό ψάρι, τά πουλερικά, τό μέλι, τά αὐγά, καί ὅλα τά γαλακτοκομικά προϊόντα.

Μάλιστα, ἔχουν καθιερώσει καί Παγκόσμια Ἡμέρα Αὐστηρᾶς Χορτοφαγίας, τήν 1η Νοεμβρίου. Πίσω ἀπό τόν συγκεκριμένο τρόπο ζωῆς κρύβεται μία ὁλόκληρη φιλοσοφία καί ἠθική σχετικά μέ τή μακροζωία, τήν ἀγάπη στή μητέρα-φύση καί στό περιβάλλον.

Προβληματίστηκα καί ἀναρωτήθηκα: «Ἐγώ γιατί νηστεύω; Γιά λόγους μακροζωίας, ὑγιεινῆς διατροφῆς ή λόγω κάποιας φιλοσοφίας;». Τότε θυμήθηκα τόν λόγο τοῦ Χριστοῦ πού εἶχα πολλές φορές διαβάσει στήν Καινή Διαθήκη ἀπό μικρή: «Τοῦτο τὸ γένος οὐκ ἐκπορεύεται εἰ μὴ ἐν προσευχῇ καί νηστείᾳ» (Μθ 17,21). Μέ τή νηστείᾳ ἀπό τίς τροφές καί τά πάθη μας, μέ τήν προσευχή καί τόν καθημερινό μας ἀγώνα πολεμάμε τόν διάβολο, ζητοῦμε

τή χάρη τοῦ Θεοῦ καί νικοῦμε τούς πειρασμούς. Ἀπέχουμε ἀπό ὀρισμένες τροφές σέ συγκεκριμένες μέρες καί περιόδους, γιατί προετοιμαζόμαστε πνευματικά γιά κάποιο μεγάλο γεγονός...

Καί ὅταν κάποιοι στίς ἀρχές Νοεμβρίου γιορτάζουν καί νηστεύουν ἀπό τά «πτώματα» στό ὄνομα μίας ὑγιεινῆς διατροφῆς, ἐμεῖς, στά μέσα Νοεμβρίου (15/11) ἀρχίζουμε τή νηστεία-προετοιμασία γιά τό παγκόσμιο κοσμοσωτήριο γεγονός τῆς Γέννησης Ἐκείνου πού ἦρθε στή γῆ γιά τόν καθένα ξεχωριστά καί ὅλους μαζί. Ἦρθε κι ἔρχεται ὡς πραγματικός Πατέρας νά μᾶς σώσει ἀπό τήν ἁμαρτία, νά μᾶς μετατρέψει ἀπό νεκρά πτώματα, δούλους τῆς ἁμαρτίας, σέ ἀνθρώπους ἀναγεννημένους ψυχῇ τε καί σώματι.

Ἡ σωματική νηστεία γιά τή Γέννηση τοῦ Χριστοῦ μᾶς βοηθᾷ καί πνευματικά. Δίνοντας λιγότερα δικαιώματα στήν ὕλη μποροῦμε νά ἀσχοληθοῦμε μέ τήν προσευχή, τήν πνευματική μελέτη, τήν προσφορά τῆς ἀγάπης, μέ τόν πνευματικό ἀγώνα, ὥστε νά ζήσουμε ἀληθινά μέσα μας τά Χριστούγεννα. Ἄς εὐχηθοῦμε, τώρα πού ἡ Σαρακοστή τῶν Χριστουγέννων ξεκινᾷ, νηστεύοντας μέ χαρά, προσευχόμενοι μέ καθαρή καρδιά, ἀσκώντας γύρω μας τήν ἀγάπη, νά ὑποδεχτοῦμε μέσα μας τόν νεογέννητο Κύριο.

Ἀγριππίνα

ΙΓ' ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

«Χτίζοντας τό μέλλον σ' ένα μεταβαλλόμενο παρόν». Αυτό ήταν τό θέμα τοῦ ΙΓ' Ἐκπαιδευτικοῦ Συνεδρίου τῆς Ἀδελφότητος «Χριστιανική Ἑλπίς», πού πραγματοποιήθηκε στίς 8 Ὀκτωβρίου στό Πνευματικό κέντρο της στό Φίλυρο Θεσσαλονίκης. Τό παρακολούθησαν 500 καί πλέον ἐκπαιδευτικοί ἀπό διάφορα μέρη τῆς Ἑλλάδας.

Οἱ ἐργασίες τοῦ Συνεδρίου ἄρχισαν μέ τήν τέλεση τοῦ Ἀγιασμοῦ ἀπό τόν οἶκεϊο ἐπίσκοπο, σεβασμιώτατο Νεαπόλεως καί Σταυρουπόλεως κ.κ. Βαρνάβα. Χαιρετίζοντας τήν ὁμήγυρη ὁ Σεβασμιώτατος ἐξέφρασε τή χαρά του, ἐπαίνεσε τήν προσπάθεια καί ἐπισήμανε τή σοβαρότητα τῆς ἀποστολῆς καί τήν εὐθύνη τοῦ χριστιανοῦ ἐκπαιδευτικοῦ μέσα στούς χαλεπούς καιρούς μας...

Τά θέματα τοῦ Συνεδρίου εἰσηγήθηκαν ἐκλεκτοί ἐπιστήμονες προερχόμενοι καί ἀπό τίς τρεῖς βαθμίδες

τῆς ἐκπαίδευσης: Ἡ κ. Μαρία Παπαευσταθίου-Τσάγκα, σχολική σύμβουλος φιλολόγων, ἀνέπτυξε τό θέμα «Τό σύγχρονο σχολεῖο ὡς κοινωνία προσώπων». Ὁ δάσκαλος καί σχολικός σύμβουλος πρωτοβάθμιας ἐκπαίδευσης κ. Ἰωάννης Τρικκαλιώτης εἰσηγήθηκε τό θέμα «Διαχείριση σχολικῆς τάξης: Ὁ ρόλος τοῦ δασκάλου στή διαμόρφωση συναισθηματικοῦ κλίματος», ἐνῶ ὁ κ. Ἰωάννης Ἀσσιόγλου, τεχνολόγος ἠλεκτρολόγος-ἠλεκτρονικός, παρουσίασε τή «Σαγήνη τῆς τεχνητῆς εἰκονοθέας». Ὁ κ. Βάιος Νταφούλης, εἰδικός παιδοψυχίατρος καί διδάκτωρ τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου, ἀπάντησε στό ἐρώτημα: «Ἡ οἰκογένεια ἀλλάζει, τί ἀλλάζει στό σχολεῖο;». Τέλος, ὁ πανοσιολογιώτατος ἀρχιμανδρίτης π. Εἰρηναῖος Χατζηευφραιμίδης, ἀναπληρωτής καθηγητής τοῦ Πανεπιστημίου Δυτικῆς Μακεδονίας στό Τμήμα Δημοτικῆς Ἐκπαίδευσης, ἀνέπτυξε τό

θέμα «Ἡ ἀξία τοῦ προσώπου τοῦ μαθητῆ».

Εἶναι γεγονός ὅτι τό ἔργο τῆς παιδείας, πού ποτέ δέν ἦταν εὐκόλο, γίνεται ἐξαιρετικά δύσκολο στὸν ὁμολογουμένως μεταβαλλόμενο κόσμο μας. Ἐνῶ καθημερινά ραγδαῖες ἀλλαγές μᾶς κατακλύζουν, ὁ δάσκαλος, ὁ παιδαγωγός, μοχθεῖ ὄχι γιὰ κάτι τό παροδικό καὶ ἐφήμερο ἀλλὰ γιὰ τὸν καταρτισμὸ καὶ τὴν ἀγωγή τῶν νέων. Ἀπὸ τό ἔργο του ἐξαρτᾶται τό μέλλον ὄχι μόνο τῶν μαθητῶν του ἀλλὰ τοῦ τόπου μας καὶ τοῦ κόσμου ὅλου. Γι' αὐτό πρέπει νά χτίσει σέ στέρεα θεμέλια.

Συμπέρασμα τοῦ Συνεδρίου εἶναι ὅτι μέσα στὸν συνεχῶς μεταβαλλόμενο κόσμο, πού ἀπαιτεῖ διαρκὴ προσαρμογὴ σέ νέες ἀνάγκες καὶ πιό σύνθετες ἀπαιτήσεις, τὰ βασικά δομικά χαρακτηριστικά τῆς παιδείας ὀφείλουν νά παραμένουν ἀνάλωτα καὶ οἱ συντεταγμένες της σταθερές καὶ ξεκάθαρες, προσηλωμένες στή μακραίωνα παράδοση αὐτοῦ τοῦ εὐλογημένου τόπου μας. Καλεῖται ὁ ἐκπαιδευτικός νά συνδυάσει τὴν ἐκπαίδευση ἐγκεφάλων μὲ τὴν καλλιέργεια ὑπάρξεων. Ἔτσι θά ἀναδειχθεῖ ὡς ὁ μεγαλόπνοος καὶ ἥρωικός κτίστης τοῦ μέλλοντος στοὺς μεταβαλλόμενους καὶ ἄστατους καιροὺς μας. Τό εὐχόμαστε ὁλόψυχα!

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

Καλὴ ἀρχή!

Μέ τὴ χάρη τοῦ Θεοῦ καὶ τίς εὐχές τῆς τοπικῆς ἐκκλησίας ξεκίνησε τό νέο ἱεραποστολικὸ ἔτος γιὰ τὴν Ἀδελφότητά μας τὴν Κυριακὴ τοῦ Σπορέως. Στὴν πρώτη γενικὴ σύναξη ὁ πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης π. Στεφάνος Τόλιος, ἐκπροσωπώντας τὸν ἐπίσκοπό μας κ. Ἀνθίμο, μαζί μὲ τὸν πνευματικὸ τῆς Ἀδελφότητος π. Μιχαήλ Κόνια τέλεσαν τὴν ἀκολουθία τοῦ Ἀγιασμοῦ. Ἀκολούθησαν χαιρετισμοὶ καὶ εὐχές ἀπὸ τὸν π. Στέφανο καὶ τὸν πρόεδρο κ. Σάββα Ξανθόπουλο γιὰ τὴν εὐδὼση τῶν ἱεραποστολικῶν προσπαθειῶν τῆς Ἀδελφότητος. Τὴν ὅλη ἐκδήλωση πλαισίωσαν οἱ χορωδίες τῶν φοιτητριῶν καὶ τῶν νέων μας. Εἴθε ὁ Κύριος νά εὐλογήσει τὴ φετινὴ σπορά τοῦ λόγου του, ὥστε νά καρποφορήσει στίς καρδιές καλλιεργούντων καὶ καλλιεργουμένων.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΟΜΙΛΙΩΝ

Στήν αίθουσα «Απολύτρωσις», Πέλοπος 7

Κυριακή	6.30 μ.μ.	Γενικό κήρυγμα
Πέμπτη	8.30 μ.μ.	Τμήμα φοιτητριών
Σάββατο	4.00 μ.μ.	Συνάντηση μαθητριών Γυμνασίου-Λυκείου

Στό Δημητρούλειο, Πέλοπος 2 & Αγίου Δημητρίου 93

Κυριακή	6.30 μ.μ.	Τμήματα παιδικών δραστηριοτήτων (λειτουργούν παράλληλα με τό κήρυγμα, πρός διευκόλυνση των γονέων)
Δευτέρα	8.30 μ.μ.	Κύκλος μελέτης αγίας Γραφής ανδρών
Τρίτη	8.30 μ.μ.	Έρμηνεία αγίας Γραφής
Τετάρτη	5.00 μ.μ.	Κύκλος μελέτης αγίας Γραφής γυναικών
Τετάρτη	8.30 μ.μ.	Τμήμα φοιτητών
Σάββατο	10.00 π.μ.	Κατηχητικές συναντήσεις μαθητών

Στήν αίθουσα του ανατολικού Παραρτήματος, Μαυρομιχάλη 23, Μαρτίου

Κυριακή	5.00 μ.μ.	Γενικό κήρυγμα
Δευτέρα	6.00 μ.μ.	Κύκλος μελέτης αγίας Γραφής γυναικών
Τετάρτη	5.00 μ.μ.	Κύκλος μελέτης αγίας Γραφής γυναικών

Στήν αίθουσα του δυτικού Παραρτήματος, Ρήγα Φεραίου 72, Ήλιούπολη

Κυριακή	5.00 μ.μ.	Αντιαιρετικά θέματα
Κυριακή	6.00 μ.μ.	Γενικό κήρυγμα
Πέμπτη	5.00 μ.μ.	Κύκλος μελέτης αγίας Γραφής

Ἀπελευθέρωση

Ὁ γερο-Στέργιος εἶχε ζήσει χρόνια καί χρόνια στήν ξενιτειά. Οἱ μεγάλοι θυμόντουσαν τή μέρα πού ἦρθε στό χωριό, μά οἱ νεώτεροι δέν ξέρουν οὔτε μέρα νά ἔλειψε ἀπό τή γειτονιά του ὁ παππούς. Οὔτε στήν πόλη πῆγε οὔτε σ' ἄλλο χωριό. Καί μιά φορά πού ἀρρώστησε καί δέν θυμᾶται κανεῖς δεύτερη, ἦρθε γιατρός καί τόν ἐξέτασε στό σπῖτι του.

Τόν γερο-Στέργιο τόν ἀγαποῦσαν ὅλοι. «Καί γιατί νά μήν τόν ἀγαπᾶνε;», ὥπως ἔλεγε καί ὁ καφετζῆς τοῦ χωριοῦ! «Κανένα δέν ἔβλαψε ποτέ, τούς καφέδες ὅλων ὅσων τόν βρῖσκανε στό καφενεῖο τούς πλήρωνε. Τά βερεσέδια τῶν φτωχῶν τά ξεχρέωνε καί τά παιδιά ἀπό τίς χουφτες του δοκίμασαν ὅλων τῶν εἰδῶν τίς καραμέλες». Ναί, ὅλοι τόν ἀγαποῦσαν τόν γερο-Στέργιο, μά καί κείνος τούς ἀγαποῦσε.

Σίγουρα τά εἶχε περασμένα τά 80, ὅμως εἶχε μιά λεβέντικη κορμωστασιά πού τόν ἔδειχνε νεώτερο. Ὅταν κανεῖς τόν ρωτοῦσε γιά τά χρόνια του χαμογελοῦσε κι ἔλεγε «ὅσο δείχνω»!

Τριάντα ὁλόκληρα χρόνια στό χωριό, θαρρεῖς καί ὁ χρόνος δέν πέρασε ἀπό πάνω του. Ὅμως τόν τελευταῖο καιρό ὁ γερο-Στέργιος σάν νά «ἔσπασε». Κάτι στό ἀγέραστο πρόσωπό του φανέρονε πώς ὁ παππούς δέν ἦταν σάν καί πρῶτα. Κάποιοι εἶπαν ὅτι ἦταν φυσικό, τί στό καλό ὀγδόντα καί... μά κάποιοι πῶς προσεκτικοί εἶπαν πώς κάτι συμβαίνει.

- Ἔ, γερο-Στέργιο, τί ἔπαθες; Σέ βασανίζει τίποτε; τόν ρώτησε μέ ἐνδιαφέρον ὁ Ἀνδρέας ὁ καφετζῆς.

Γύρισαν ὅλοι καί κοίταξαν τόν παππού. Ἐκεῖνος ἔμεινε γιά μιά στιγμή σκεπτικός καί ὕστερα μίλησε ἀργά καί βαριά:

- Ποιός μπορεῖ νά μέ πᾶει μέ τό αὐτοκίνητό του στήν πόλη;

- Κοιτάχτηκαν ὅσοι εἶχαν αὐτοκίνητο καί σηκώθηκαν μέ μᾶς ὅλοι ὄρθιοι.

- Ἐγώ! ἀκούστηκε ἀπό δέκα στόματα.

Συγκινήθηκε ὁ γέρος καί τούς κοίταξε μέ ἀγάπη.

- Ἐσύ θά μέ πᾶς, Ἀριστείδη, πού ξέρεις καί γράμματα, εἶπε καί κανεῖς δέν ζήτησε ἐξηγήσεις, δέν ρώτησε τίποτε!

- Ἀριστείδη, πιστεύεις πώς εἶμαι καλός ἄνθρωπος; ρώτησε τόν ὁδηγό του τήν ἄλλη μέρα καθώς ταξίδευαν ὁ γερο-Στέργιος.

Τά ἔχασε ὁ Ἀριστείδης.

- Μά δέν ὑπάρχει οὔτε ἓνας πού νά μήν τό πιστεύει, ἀπάντησε λίγο σαστισμένος.

- Κι ἄν σοῦ πῶ παιδί μου πώς ὑπῆρξε παλιάνθρωπος; εἶπε βουρκωμένος ὁ παππούς.

Τά ἔχασε ἀκόμα περισσότερο ὁ Ἀριστείδης. Πῆγε κάτι νά πει, μά τά δάκρυα τοῦ γέρου τόν συγκράτησαν.

- Ξέρεις πού πᾶμε;

- Ποῦ; ρώτησε μέ συστολή ὁ ὁδηγός.

- Στίς φυλακές.

- Στίς φυλακές; Γιατί πᾶμε στίς φυλακές; ρώτησε ἀπορημένος ὁ Ἀριστείδης.

- Πᾶμε γιά νά λευτερώσω τήν ψυχή μου, γιέ μου! Ἔτσι μοῦ εἶπε ὁ παπα-Σαράντης κι ἐγώ κρίνω πώς ἔχει δίκιο.

- Θυμάσαι πού ήρθε στο χωριό μας ένας παπάς και έξομολογούσε για τον δεκαπενταύγουστο;

- Ναί, είπε ο Άριστείδης, πήγα κι εγώ.

- Έ, αυτός ο παπάς, ο παπα-Σαράντης μου είπε πώς να λευτερώσω την ψυχή μου. Τόσο καιρό πάλευα και δεν τα κατάφερα. Τρείς μήνες παιδεύτηκα, γιέ μου, μά τώρα τό πήρα απόφαση.

Στήν Αγγλία πού έζησα πενήντα χρόνια, γιατί εκεί γεννήθηκα, έκανα μεγάλη περιουσία. Είχα κι ένα συνétaίρο στή δουλειά μου. Αυτός έκανε και οικόγένεια. Πέντε παιδιά! Βγάξαμε πολλά λεφτά τότε και κείνος ξανοίχτηκε πολύ και μέ άλλες δουλειές και έπασε έξω. Χρεωκόπησε και έχασε ό,τι είχε και δεν είχε. Τό μόνο πού του απέμεινε ήταν τό μερίδιό του στήν επιχείρησή μας. Φοβήθηκα ότι μέ τή φόρα πού πήρε θά κατέστρεφε και μένα. Του ζήτησα να πάρει τό μερίδιό του και να φύγει. Μέ παρακάλεσε να λυπηθώ την οικόγένειά του, τά πέντε παιδιά του και να μην του στερήσω μία σίγουρη θέση. Έγώ θέλεις γιατί φοβήθηκα, θέλεις γιατί πείσμως έλυσα τή συνεργασία.

Μέσα σέ λίγο καιρό ο συνétaίρός μου βουτηγμένος στα χρέη μπήκε στή φυλακή.

- Κι είναι εδώ, στήν πόλη μας; ρώτησε ξαφνιασμένος ο Άριστείδης.

- Όχι, όχι, παιδί μου, εκείνος πιά έμαθα ότι πέθανε.

- Τότε; Τότε για ποιόν πάμε στή φυλακή;

Τό ξάφνιασμα του Άριστείδη έκανε τά χέρια του να τρέμουν πάνω στο τιμόνι.

- Πάω για να δώσω τή μισή μου περιουσία, είπε ο γερο-Στέργιος.

- Σέ ποιόν; Ξαναρώτησε ο Άριστείδης.

- Στόν Χριστό, γιέ μου!

Οί λυγμοί πού τράνταξαν τούς ώμους του γέρου έκαναν τον Άριστείδη να σταματήσει στήν άκρη του δρόμου.

- Έτσι μου είπε ο παπα-Σαράντης. Θά πάς, μου είπε, στή φυλακή και μέ τή

μισή σου περιουσία θά λευτερώσεις όσο τό δυνατόν περισσότερους φυλακισμένους πού είναι στή φυλακή για χρέη. Έτσι θά λευτερώσεις και τήν ψυχή σου!

Βγήκαν από την πύλη των φυλακών δακρυσμένοι και οί δυό.

- Καί τώρα, γιέ μου, πάμε να βρούμε ένα συμβολαιογράφο, είπε αποφασισμένος ο γερο-Στέργιος.

- Είχα σκεφτεί την άλλη μισή περιουσία να την έδω να παιδιά του συνεταιίρου μου, μά ρώτησα και έμαθα πώς τά ευλόγησε ο Θεός και κάνανε δική τους περιουσία και βοηθάνε κι άλλους. Σκέφτηκα, λοιπόν, ό,τι έχω και δεν έχω να τ' αφήσω στήν εκκλησία για να πληρώνει ο παπάς τά βερεσέδια των φτωχών όταν θά φύγω.

- Πού θά πάς; ρώτησε έναγώνιος ο Άριστείδης.

- Εκεί πού θά πάμε όλοι, γιέ μου, απάντησε ο γερο-Στέργιος. Είμαι 82 χρόνων, όπου να 'ναι θά βγει τό εισιτήριο.

- Μπαρμπα-Στέργιο, καθόλου δεν σου φαίνεται, είπε γελώντας για να αποφορτίσει την άτμόσφαιρα ο Άριστείδης.

- Στο χωριό τσιμουδιά! είπε, σάν πηραν τον δρόμο του γυρισμού, ο γέρος. Έσύ κι εγώ θά ξέρουμε τό μυστικό και ο παπάς πού θά πληρώνει τά βερεσέδια των φτωχών.

- Κι οί φυλακισμένοι πού θά αποφυλακιστούν; είπε συγκινημένος ο Άριστείδης.

- Όχι, εκείνοι θά ξέρουν ένα άλλο όνομα. Τό όνομα του συνεταιίρου μου στού οποίου τή μνήμη έγινε ή δωρεά.

- Καί στο καφενείο πού θά μέ ρωτήσουν πού σέ πήγα, τί να πώ; ρώτησε άμήχανα ο Άριστείδης.

- Ότι πήγα στή φυλακή κι επισκέφτηκα τον Χριστό, απάντησε ο γερο-Στέργιος και ένωσε ότι αυτή ήταν ή μοναδική απάντηση και ή μοναδική αλήθεια!

Έλένη Βασιλείου

Σχολίο στην επικαιρότητα

Τί φταίει ή προσευχή;

Στήν ύπ' αριθμ. 139808/Δ1/31-08-2016 έγκύκλιο, πού άφορά στή λειτουργία τών σχολικών μονάδων πρωτοβάθμιας έκπαίδευσης γιά τό σχολικό έτος 2016-2017, τό Έπουργείο Παιδείας έχει άπαλείψει τήν άναφορά στήν πρωινή προσευχή· διαφοροποιείται έτσι άπό παρόμοιες έγκυκλίους προηγούμενων έτών (πρβλ. Φ.3./1105/141440/Δ1/10-09-2015).

Η άπόφαση αύτή έπισφράγισε όσα είχε άποκαλύψει ό ύπουργός Παιδείας στό Δημοτικό Σχολείο Ξυλοκέρizas Κορίνθου πρίν μερικούς μήνες: «Άν σέ ένα σχολείο γίνεται προσευχή καί σέ άλλο όχι, καί τί έγινε; Θέλουμε νά δοθεί ή ευθύνη, ή έμπιστοσύνη στους έκπαιδευτικούς κάθε σχολείου νά άποφασίζουν γιά τό ζήτημα αύτό. Δέν θέλουμε νά ύπάρχει ειδικά μία έκπορευόμενη γραμμή νά δεσμεύει όλο τόν κόσμο σέ τέτοια ζητήματα. Σέ θέματα, δηλαδή, εκπαιδευτικής καθημερινότητας, δίνουμε τήν ευκαιρία στόν Σύλλογο νά άποφασίζει γιά αύτά τά ζητήματα».

Δέν θά περίμενε, επίσης, κανείς άπό εκείνον πού θά έπρεπε νά είναι ό θεματοφύλακας τοϋ νόμου νά άκούσει: «Δέν θεωρώ άσπίδα μου νά κάνω τόν σταυρό μου έν παρατάξει κάθε πρωί». Σέ τί καιρούς άποδόμησης ζούμε! Όποσδήποτε μία τέτοια δήλωση ύποκρύπτει άπαξίωση καί περιφρόνηση πρός τούς μαθητές καί τούς εκπαιδευτικούς πού ένσυνείδητα συμμετέχουν στήν πρωινή προσευχή. Αυτοί πού φραστικά πολεμούν τό bullying, έχουν υίοθετήσει μέ τίς πράξεις τους καί τίς επι-

λογές τους τό bullying κατά τής πίστης.

Όλα αύτά συμβαίνουν, ένώ σύμφωνα μέ τό Π.Δ. 201/98 -μνημονεύεται καί στή φεινή έγκύκλιο- ή προσευχή παραμένει ακόμα ύποχρεωτική. Άσφαλώς, πιθανή κατάρνηση τής προσευχής συνιστά κατάφωρη παραβίαση τής έλευθερίας τής θρησκευτικής συνείδησης, δηλαδή συμπεριφορά καί πράξη άντισυνταγματική.

Πέρα όμως άπό τή νομική πλευρά τοϋ θέματος, ύπάρχουν κι άλλες παράμετροι, πού πρέπει νά ληφθοϋν ύπ' όψιν. Όσοι πρεσβεύουν τήν κατάρνηση τής προσευχής δέν έχουν συνειδητοποιήσει ότι πρόκειται γιά άνάγκη τής ψυχής· δέν γνωρίζουν τά όφέλη της ούτε τή μεγάλη της παιδαγωγική άξία. Έάν σέ κάποια σχολεία δέν γίνεται μέ τή δέουσα ιερότητα, αύτό δέν σημαίνει ότι πρέπει νά καταργηθεί, αλλά νά άναβαθμισθεί.

Άλήθεια, τί είναι εκείνο πού δίνει νόημα καί ύποστασιάζει τήν πρωινή μαθητική σύνταξη; Χάριν τής προσευχής έθίζονται οί μαθητές στήν έγκαιρη προσέλευση στό σχολείο, στή σύνταξη, στή τάξη καί στήν πειθαρχία. Έκείνη τή στιγμή τό σχολείο δίνει τήν εικόνα τοϋ συντεταγμένου συνόλου καί όχι τοϋ άτακτου όχλου ή τής τυχαίας μάζωξης.

Μέ τήν προσευχή γίνεται συνείδηση ότι δέν είμαστε μόνον άτομα αλλά μέλη μις κοινότητας. Δηλώνουμε μέ τόν τρόπο αύτό ότι ανήκουμε σέ μία κοινότητα πού προσεύχεται, γιατί χωρίς τήν προσευχή δέν μπορεί νά ύπάρχουν δεσμοί ένότητας ανά-

μεσα στά μέλη της. Γι' αυτό καί εἶναι καλό στήν προσευχή ὅλοι νά παρευρίσκονται.

Ἡ προσευχή ἀποτελεῖ μιά μορφή ἔκφρασης τῆς παράδοσης στόν τόπο μας. Αὐτές οἱ λίγες στιγμές ἀρκοῦν γιά νά συνδέσουν τό σχολεῖο μέ τό χθές καί νά τοῦ δώσουν προοπτική στήν αἰωνιότητα. Κάθε σχολική αὐλή γίνεται οὐρανός, γιά νά στεγάσει τούς πόθους καί τίς ἀγωνίες παιδιῶν καί ἐκπαιδευτικῶν. Ἐκεῖνο τόν ἐλάχιστο χρόνο οἱ παιδικές ψυχές ἀναπέμπουν λόγια δεητικά πρὸς τόν Κύριο, καταθέτοντας ἐνώπιόν του τά μεγάλα ἢ μικρά προβλήματα πού τά ἀπασχολοῦν. Ὡραία πού 'ναι ἡ προσευχή, ὅταν τά παιδικά χεῖλη προφέρουν τό «Πάτερ ἡμῶν», σέ μιά ἐποχή μάλιστα πού πολλά παιδιά μαστίζονται ἀπό τήν κοινωνική μοναξιά ἢ τήν ὅποια ὀρφάνια! Δημιουργεῖται, ἀκόμη, τό αἶσθημα τῆς ἀδελφοσύνης, ἡρεμοῦν γιά λίγο οἱ ἀνήσυχες καρδιές, καθησυχάζουν ἔστω καί ἐλάχιστα οἱ ταραγμένες σκέψεις. Μπορεῖ νά λειτουργήσει ὡς ἀνάχωμα παραβατικῶν συμπεριφορῶν, ὡς θεμέλιο τῆς ἐσωτερικῆς εἰρήνης καί ὡς δυναμική τοῦ πολιτισμοῦ μας. Καί ἂν ἀναλογισθοῦμε ὅτι σέ ὅλη τήν ὀρθόδοξη Ἑλλάδα μαθητές καί ἐκπαιδευτικοί προσεύχονται, πρὶν ξεκινήσουν τό μάθημα, τότε πλαταίνει ἀκόμη περισσότερο ἡ καρδιά, γιά νά ἀγκαλιάσει ὅλους αὐτούς μέ τούς ὁποίους ἀγωνιζόμαστε στό ἴδιο στρατί.

Αὐτά τά βιώματα δέν σβήνονται μέ μιά μονοκοντυλιά. Ἡ προσευχή μας ἔχει ρίζες βαθιές. Δέν ξερριζώνεται εὐκόλα. Οἱ πρόγονοί μας διά στόματος Κολοκοτρώνη ὁμολογοῦν: «Ὅταν ἐπιάσαμε τά ἄρματα, εἶπαμε πρῶτα ὑπὲρ πίστεως κι ἔπειτα ὑπὲρ πατρίδος». Ἐμεῖς γιατί ντρεπόμαστε νά κάνουμε προσευχή; Ἀκόμη καί σέ αὐτό τό Κοινοβούλιο τῶν ΗΠΑ μέ τήν ἀπαγγελία

τοῦ «Πάτερ ἡμῶν» ἀρχίζουν τίς ἐργασίες τους.

Γενικά ἡ προσευχή εἶναι τό μεγάλο δῶρο τοῦ Θεοῦ στόν ἄνθρωπο, μοναδικό προνόμιο γιά τήν ἀνθρώπινη ὕπαρξη. Κρίμα νά σοῦ στεροῦν τό ὀξυγόνο! Πολύ περισσότερο κρίμα νά σοῦ στεροῦν τό πνευματικό ὀξυγόνο, τήν προσευχή. Καί ὕστερα, ἂν καταργηθεῖ ἡ σχολική προσευχή, εἶναι πολύ πιθανόν νά συμπαρασύρει κι ἄλλες ἄυλες ἀξίες, πολυτίμες γιά τό σχολεῖο καί τούς μαθητές.

Ἐπιτέλους, ἄς ἀφυπνισθοῦμε. Ζοῦμε τραγικές καταστάσεις! Αὐτή τήν ὥρα περνάει πάνω ἀπό τήν πατρίδα μας ὁ καταστρεπτικός χεῖμαρρος τῆς Νέας Τάξης Πραγμάτων, παρασύροντας καί καταστρέφοντας τά πάντα. Ὅροθέσια καί θεμέλια, τά ὁποῖα καθιερώθηκαν μέ αἱματα καί θυσίες, κινδυνεύουν νά διαγραφοῦν. Ἔτσι, ὅμως, στεγνώνει ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου, ἀποθηριώνεται ἡ κοινωνία μας καί ἰσοπεδώνονται τά πάντα στόν τόπο μας. Αὐτό εἶναι πού περισσότερο πρέπει νά προσέξουμε καί γιά τό ὁποῖο ὀφείλουμε νά ἀνησυχήσουμε.

Κι ἐμεῖς τί μπορούμε νά κάνουμε; Μπροστά σέ ὅλες αὐτές τίς προκλήσεις τῆς ἀποστασίας τοῦ καιροῦ μας δέν ἔχουμε παρά νά ἐπιτεθοῦμε μέ προσευχή. Καθῆκον τῆς οἰκογένειας καί τῆς Ἐκκλησίας εἶναι νά διδάξει ἔμπρακτα καί ἔμποινα τήν προσευχή, «ἐξοπλίζοντας» μέ αὐτὴν τή νέα γενιά. Ἔτσι μόνον θά γίνει κατανοητό ὅτι ἐκεῖνες οἱ ἱερές στιγμές δέν ἀποτελοῦν συμβολικό συστατικό στοιχεῖο καί ἀνιάρο βαρίδιο τοῦ παρελθόντος· ἀντιθέτως συνιστοῦν οὐσιαστικό στοιχεῖο γιά τή συλλογική μας ταυτότητα καί ἀσφαλῆ πυξίδα γιά τή μελλοντική μας πρόοδο.

Εὐδοξία Αὐγουστίνου

Συζητώντας τὰ γεγονότα...

Θρησκευτικά... ή κορυφή τοῦ παγόβουνου

Αἴσθηση προκάλεσε ἡ ἀναφορά γνωστοῦ δημοσιογράφου στή συζήτηση πού εἶχε μέ τόν ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν κ. Ἱερώνυμο. Στήν ἐρώτησή του γιά τόν λόγο πού κράτησε δυναμική στάση γιά τό θέμα τῶν Θρησκευτικῶν, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἀπάντησε ὅτι τὰ Θρησκευτικά εἶναι τό πρῶτο ἀπό μία σειρά ἀντιεκκλησιαστικῶν μέτρων πού ἔρχονται στό ἐγγύς μέλλον. Ἀνάμεσα τους εἶναι ὁ περιορισμός τῆς περιφορᾶς τοῦ Ἐπιταφίου καί ἡ ἀπαγόρευση τοῦ κτυπήματος τῆς καμπάνας.

Πρός ἐπιβεβαίωση τῶν λόγων του μάλιστα, λίγο καιρό πρίν, πολιτικός ἀρχηγός ζήτησε νά μή γίνεται περιφορά τοῦ Ἐπιταφίου γιά νά μήν παρεμποδίζεται ἡ κυκλοφορία, ἐνῶ «κινήσεις πολιτῶν» ζητοῦν νά σταματήσουν νά χτυποῦν οἱ καμπάνες. Ἄς ἐλπίσουμε ὁ Ἀρχιεπίσκοπος καί ἡ Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος νά συνεχίσουν τήν ἀντίσταση στά μέτρα πού προωθοῦνται κι ἔχουν ὡς στόχο νά πλήξουν τή σύνδεση τῆς κοινωνίας μας μέ τήν Ἐκκλησία, γιατί ἡ μόνη χαμένη ἀπ' ὅλη αὐτήν τήν ὑπόθεση θά εἶναι ἡ δύσμοιρη πατρίδα μας.

Ὅλοταχῶς πρὸς οὐδετερόθρησκο σχολεῖο!

Ὁ ὑπουργός Παιδείας γιά τό μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν δήλωσε: «Εἶναι δυνατόν ἓνα σχολεῖο, τό ὁποῖο εἶναι κοσμικό σχολεῖο -τὴν εὐθύνη τὴν ἔχει ἡ ἐκάστοτε Πολιτεία- νά μετατραπεῖ σέ κατηχητικό σχολεῖο; Ὁ θεολόγος, δηλαδή, θά ἐλέγχεται ἀπὸ τόν τοπικό ἐπίσκοπο τί μάθημα κάνει μέσα ἐκεῖ, γιατί εἶναι κατηχητικό τό μάθημα αὐτό, δηλαδή, ἂν θά εἶναι σωστά ἢ ὄχι αὐτά πού λέει; Ὁχι, βέβαια. Θέλουμε ἓνα σχολεῖο πού νά εἶναι οὐδετερόθρησκο, νά μήν παρεμβαίνει στή συνείδηση τῶν παιδιῶν, νά τοὺς δίνει γνώσεις γιά τό θρησκευτικό φαινόμενο καί, βεβαίως, νά τοὺς δίνει περισσότερα καί πληρέστερα τὰ ζητήματα πού ἀφοροῦν τὴν ὀρθόδοξη θρησκεία, δεδομένου ὅτι τό μεγαλύτερο μέρος στή χώρα μας εἶναι ὀρθόδοξοι».

Τί σημαίνει οὐδετερόθρησκο σχολεῖο; Τί πρότυπα ἀντιγράφουμε; Μά ἐδῶ πρόκειται γιά σοβαρὴ καταπάτηση τοῦ Συντάγματος, τό ὁποῖο στό ἄρθρο 16 §2 προβλέπει τὴν καλλιέργεια ἐθνικῆς καί θρησκευτικῆς συνείδησης. Πῶς θά διαμορφωθεῖ αὐτὴ μέσα ἀπὸ ἓνα τέτοιο σχολεῖο, ὅταν

Συζητώντας τὰ γεγονότα...

μάλιστα τὰ προγράμματα Σπουδῶν γιὰ τὸ μάθημα τῶν Ὑποθηκωτικῶν εἶναι τόσο συγκρητιστικά καί συγκεκριμένα!

Ὁ Ἑρντογάν καί ἡ Συνθήκη τῆς Λωζάννης

Μέ ἱταμό θράσος ὁ πρόεδρος τῆς Τουρκίας Ρετζέπ Ταγίπ Ἑρντογάν ἀμφισβήτησε τή Συνθήκη Εἰρήνης πού ὑπογράφηκε ἀνάμεσα στήν Τουρκία καί στήν Ἑλλάδα τὸ 1923 στήν πόλη Λωζάννη τῆς Ἑλβετίας καί ὁρίζει τὰ σύνορα τῶν δύο χωρῶν. Μέ τὸν τρόπο αὐτό ἡ Τουρκία διεκδικεῖ πλέον τὰ νησιά τοῦ Ἀνατολικοῦ Αἰγαίου μέσα ἀπὸ τὰ πιά ἐπίσημα χεῖλη.

Ὅλα αὐτὰ λίγους μόλις μῆνες μετὰ τὴν ἀπόπειρα ἀνατροπῆς τοῦ Ἑρντογάν μέ πραξικόπημα ἀπὸ τούρκους στρατηγούς, ὁπότε καί τὰ ἑλληνικά Μ.Μ.Ε. μιλοῦσαν γιὰ νίκη τῆς δημοκρατίας, ἐνῶ δὲν ἦταν λίγοι αὐτοὶ πού βαυκαλίζονταν μέ τὴν ἰδέα ὅτι ὁ τοῦρκος Πρόεδρος θὰ ἀκολουθήσει φιλειρηνική στάση ἀπέναντι στή χώρα μας. Δυστυχῶς αὐτό πού πρέπει νὰ καταλάβουμε εἶναι ὅτι ἡ ἐπιθετικότητα τῆς Τουρκίας ἀπέναντι στήν πατρίδα μας εἶναι πάγια πολιτική της

ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή τῆς σύγχρονης ἱστορίας της. Τὰ Σεπτεμβριανά καί ἡ ἐκδίωξη τῶν Ἑλλήνων τῆς Κωνσταντινούπολης, τῆς Ἰμβρου καί τῆς Τενέδου, ἡ εἰσβολή στήν Κύπρο, ἡ κρίση τῶν Ἰμίων καί οἱ συνεχεῖς παραβιάσεις τοῦ ἐναέριου χώρου μας θὰ ἔπρεπε νὰ μᾶς εἶχαν κάνει σοφότερους ἐπ' αὐτοῦ. Ἰδιαίτερα τώρα πού ἡ πατρίδα μας διέρχεται αὐτὴν τὴν παρατεταμένη οἰκονομική κρίση ὀφείλουμε νὰ ἀγρυπνοῦμε, γιατί «ὁ λύκος στήν ἀναμπουμπούλα χαίρεται»...

Ψάχνοντας (ἀ)διέξοδο...

Σύμφωνα μέ τὰ στοιχεῖα πού ἔδωσε στή δημοσιότητα ὁ Παγκόσμιος Ὁργανισμός Ὑγείας, κάθε χρόνο καταγράφονται περισσότερες ἀπὸ 800.000 αὐτοκτονίες παγκοσμίως, χωρὶς σὲ αὐτές νὰ ὑπολογίζονται οἱ ἀπόπειρες. Παρόλο πού ἡ Ἑλλάδα βρίσκεται στὶς τελευταῖες θέσεις τῆς Εὐρώπης, ἡ ΕΛ.ΑΣ. ἀνακοίνωσε πὼς τὰ τελευταῖα χρόνια παρατηρεῖται ραγδαία αὔξηση κυρίως τῆς διαδραστικῆς πρόθεσης αὐτοκτονίας, ἀποδιδόμενη στήν οἰκονομική ὑφεση. Βαρὺ τὸ τίμημα τῆς ἀπομάκρυνσης τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὸν Θεό: ἡ ἀπόγνωση μέ ὅλες τὶς συνέπειές της.

ΠΑΝΘΡΩΠΙΟ
ΤΕΛΟΣ
ΠΡΟ. ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΟ
ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ

ΕΛΤΑ
Hellenic Post

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ «ΑΠΟΛΥΤΩΣΙΣ»
ΠΕΛΟΠΟΣ 7
54633 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ